

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**ODCHYLKY VÝSLEDKŮ
ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ MĚST OD
ROZPOČTOVANÝCH HODNOT**

(DIPLOMOVÁ PRÁCE)

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Autor:

Bc. Michaela Jandová

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela JANDOVÁ**
Osobní číslo: **E13662**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Odchyly výsledků rozpočtového hospodaření měst od rozpočtovaných hodnot.**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V návaznosti na zpracovanou bakalářskou práci, jejímž cílem bylo sestavit rozpočtový výhled obce, je cílem diplomové práce vyhodnocení odchylek rozpočtů a střednědobých rozpočtových výhledů od výsledků rozpočtového hospodaření měst v ČR.

Postup zpracování:

1. Veřejný rozpočet a rozpočtový proces veřejného rozpočtu. Zásady rozpočtového procesu.
2. Střednědobý rozpočtový výhled, jeho funkce v rámci rozpočtového procesu obcí.
3. Rozpočet a rozpočtový proces obce.
4. Analýza praxe využívání rozpočtového výhledu městy v České republice.
5. Analýza odchylek výsledku rozpočtového hospodaření měst od střednědobého rozpočtového výhledu.
6. Analýza odchylek výsledku rozpočtového hospodaření měst od schváleného rozpočtu měst.

Zdrojem dat budou veřejně dostupné údaje o rozpočtových výhledech a rozpočtech měst.

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Císařová, E., Pavel, J. (2008). *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika.

Nice, D. (2002). *Public Budgeting*. 1st ed. Belmont: Wadsworth/Thomson Learning, 2002.

Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha : Wolters Kluwer.

Provazníková, R. (2007). *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. Praha : Grada Publishing.

Toth, P. et al. (2005). *Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému*. Praha : Vysoká škola ekonomická.

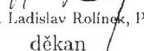
Sedmíhradská, L. Chyťová, S. (2005). *Obecní rozpočet, jeho příprava a projednání v ČR*. In: *Theoretical and practical aspects of public finance, 2005*, s. 47. Praha : Vysoká škola ekonomická.

Schneiderová, I. (2006). *Rozpočtová skladba a rozpočtový proces*. Rožďalovice : REVOS.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 3. března 2014

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentů 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2014

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 17. 4. 2015

Podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ:

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za jeho pomoc a cenné rady při zpracování mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem z městských a obecních úřadů za zaslání rozpočtových výhledů. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu při studiu.

Obsah

Obsah	1
1. Úvod.....	3
2. Přehled literatury.....	4
2.1. Veřejný rozpočet a rozpočtový proces veřejného rozpočtu.....	4
2.1.1. Zásady rozpočtového procesu.....	5
2.2. Střednědobý rozpočtový výhled	9
2.2.1. Postup zpracování rozpočtového výhledu obce	10
2.2.2. Funkce rozpočtového výhledu v rámci rozpočtového procesu obcí	11
2.3. Rozpočet	12
2.3.1. Rozpočet jako finanční plán.....	13
2.3.2. Rozpočet jako bilance	13
2.3.3. Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky.....	14
2.4. Rozpočtový proces.....	14
2.4.1. Rozpočtový proces obce	15
2.4.2. Závěrečný účet obce.....	18
2.5. Přezkum hospodaření obce	20
3. Metodika	24
3.1. Cíl.....	24
3.2. Hypotézy.....	24
3.3. Zdroj dat.....	25
3.4. Zkoumaný vzorek	25
3.5. Analýza rozpočtových výhledů	25
3.6. Analýza změn skutečného výsledku hospodaření v jednom rozpočtovém období od schváleného.....	27

3.7.	Analýza daňových příjmů obcí.....	28
3.8.	Analýza hospodaření obcí za období 2010-2013.....	28
3.9.	Analýza zadluženosti obcí v období 2010-2013.....	28
4.	Analýza hospodaření vybraných obcí ČR.....	29
4.1.	Analýza rozpočtových výhledů obcí.....	29
4.2.	Analýza schvalování ročního rozpočtu na základě rozpočtových výhledů obcí.....	31
4.3.	Analýza schvalování ročního rozpočtu na základě rozpočtových výhledů obcí v porovnání obcí, které svůj rozpočtový výhled aktualizují a které ne	36
4.4.	Analýza změn skutečného výsledku hospodaření od počátku rozpočtového roku.....	38
4.5.	Analýza daňových příjmů obcí ze zkoumaného vzorku v letech 2010-2013.....	44
4.6.	Analýza hospodaření obcí za období 2010-2013.....	46
4.7.	Analýza zadluženosti obcí v období 2010-2013.....	51
5.	Závěr	55
	Summary + Keywords	58
	Seznam literatury	59
	Seznam grafů.....	61
	Seznam tabulek	62
	Seznam příloh.....	63
	Přílohy	

1. Úvod

Tématem práce je analýza odchylek výsledků rozpočtového hospodaření měst od rozpočtovaných hodnot. Analýza zahrne jak důležitost a praxi využívání střednědobého plánování, tak i krátkodobé rozpočtové hospodaření.

Rozpočtový výhled měst je střednědobým plánem hospodaření sestavovaným na období 2 až 5 let. Rozpočet města je finanční plán na jeden rok, který má podle zákona vycházet z daného roku rozpočtového výhledu města.

Cílem práce je vyhodnotit odchylky rozpočtů a střednědobých rozpočtových výhledů od výsledků rozpočtového hospodaření obcí v České Republice. Analýza je provedena na specifikované skupině obcí, pro lepší vzájemné porovnání a také z důvodu podobné struktury a důležitosti rozpočtového hospodaření. Zkoumanou skupinou obcí jsou obce zajišťující přenesenou působnost jako obce s pověřeným obecním úřadem, které patří do kategorie podle počtu obyvatel 2000-4999 osob. Zdrojem dat jsou veřejně dostupné údaje o rozpočtových výhledech a rozpočtech měst. Problémem může být rozdílnost zveřejňovaných dat nebo jejich absence.

V práci je nejprve shrnuta problematika v literární rešerši a následně provedena analýza hospodaření obcí, která je rozdělena do tří částí:

- za prvé analýza praxe využívání rozpočtových výhledů,
- za druhé analýza odchylek rozpočtového hospodaření obcí od střednědobého rozpočtového výhledu
- a nakonec analýza odchylek výsledku rozpočtového hospodaření od schváleného rozpočtu.

Výsledkem práce je zhodnocení rozpočtového hospodaření obcí a význam ročního a střednědobého finančního plánování.

2. Přehled literatury

2.1. Veřejný rozpočet a rozpočtový proces veřejného rozpočtu

Soustava rozpočtových orgánů a institucí, které se starají o tvorbu, užití a rozdělování veřejných rozpočtů a kontrolu jejich plnění, tvoří rozpočtovou soustavu (Toth, 1998). Veřejné rozpočty mohou být definovány několika způsoby, například z hlediska účelnosti, veřejný rozpočet je tvořen rozhodnutími týkajícími se získání, rozvržení a použití zdrojů veřejného sektoru (Nice, 2002).

Veřejným rozhodováním se zabývá teorie veřejné volby. Veřejnou volbou se rozhoduje o státních alokačních netržních činnostech a jejich financování, stejně tak i o alokačních činnostech územní samosprávy na všech jejích stupních. Rozhoduje se o rozsahu veřejného sektoru, jaké veřejné statky, kdo a pro koho je bude zajišťovat. Také se rozhoduje o míře přerozdělování, o intenzitě státních zásahů do vývoje makroekonomických veličin a o využití nástrojů veřejných financí ve stabilizačním procesu. K financování netržních činností státu i územní samosprávy se využívají finanční zdroje rozpočtové soustavy. Teorie veřejné volby zkoumá zásahy vlády do ekonomiky, jak rozhodují o daních, o výdajích anebo jiných nástrojích. V demokratickém systému může být rozhodování přímé nebo nepřímé. Přímá demokracie je přímá volba, např. referendum. U nepřímé se jedná o zastupitelskou demokracii. Využívají se dva systémy zastupitelské demokracie – poměrové a většinové zastoupení, viz J. Peková, 2011b. V demokratických zemích se veřejnou volbou rozhoduje o zabezpečování veřejných statků a financování nákladů na jejich produkci. Pro produkci veřejných statků platí požadavek optimalizace nákladů na jejich produkci, aby prostředky byly vynaloženy hospodárně. O ceně veřejných statků se nerozhoduje na trhu, ale kolektivním politickým vyjednáváním (Peková, 2011b).

Na strukturu veřejné správy lze pohlížet ze dvou hledisek: z hlediska zda veřejnou správu vykonává stát svými orgány, nebo zda přenechává určité záležitosti na nestátní veřejnoprávní korporace. Z tohoto kritéria je veřejná správa rozdělena na státní správu a veřejnou samosprávu. Druhé hledisko je hledisko geografické, tzn. zda se jedná o ústřední, územní, případně místní správu (Provazníková, 2009).

Rozpočtový proces je státem stanovená činnost orgánů finanční soustavy potřebná pro sestavení návrhu určitého veřejného rozpočtu, jeho projednání, schválení, realizaci během rozpočtového období a následnou kontrolu jeho plnění. Rozpočtové období trvá většinou jeden rok (Toth, 1998). Během této doby dochází k rozdělení pravomocí mezi volené a výkonné orgány, které zajišťují plynulost rozpočtového procesu; sestavení rozpočtu, jeho schválení a následnou kontrolu jeho plnění a dodržování (Peková, 2011a).

Jedním důležitým a obtížným úkolem je stanovit cíle a priority, které má rozpočet zajistit. Protože často chceme více, než si můžeme dovolit zajistit prostřednictvím rozpočtu. Jaké služby a projekty budou do rozpočtu zahrnuty, závisí právě na sledování cíle, který si vláda či územně samosprávný celek určí (Nice, 2002).

Státní rozpočet je centralizovaný peněžní fond, který nabývá určité formy finančního zákona. Je základním rozpočtem v soustavě veřejných rozpočtů (Toth, 1998). Státním rozpočtem prochází největší objem finančních prostředků, nicméně další část je přerozdělována také přes ostatní články rozpočtové soustavy, především přes územní rozpočty. Do soustavy veřejných rozpočtů dále patří rozpočty obcí a měst včetně statutárních měst, rozpočty krajů, rozpočty dobrovolných svazků obcí, rozpočty Regionálních rad soudržnosti a rozpočty příspěvkových organizací, jejichž rozpočty jsou napojeny na rozpočet jejich zřizovatele netto způsobem. Do rozpočtové soustavy České Republiky patří ještě mimorozpočtové peněžní fondy, a to státní fondy, peněžní fondy měst a obcí a peněžní fondy krajů (Peková, 2011b). Tato struktura soustavy veřejných rozpočtů bezprostředně souvisí s dělbou kompetencí při zajišťování veřejných statků. V současné době se stále více projevuje tendence vedoucí k posilování územních rozpočtů, především městských a obecních (Toth, 1998).

Při vytváření veřejného rozpočtu je nutno dodržovat několik rozpočtových zásad (Toth, 1998).

2.1.1. Zásady rozpočtového procesu

Rozpočtové zásady jsou určité vlastnosti, které musí splňovat všechny veřejné rozpočty, zejména pokud se jedná o proces navrhování, schvalování či kontroly rozpočtu. Zásady lze rozdělit do dvou základních skupin podle určitých společných rysů – zásady všeobecné a zásady speciální. Mezi všeobecné zásady byly zařazeny jasnost, pravdivost a úspornost rozpočtu, mezi zásady speciální jednotnost, úplnost a časová

omezenost rozpočtu, specializace a vázanost, zásada brutto rozpočtu, zásada zákonnosti a publicity (Marková, 2000).

Rozpočtové zásady jsou podrobně zpracovány v H. Marková, R. Boháč, 2007. Rozpočtové právo je založeno na těchto zásadách:

- Zásada roční platnosti veřejných rozpočtů: každoroční sestavování a schvalování veřejných rozpočtů na příslušný rozpočtový rok, který je shodný s kalendářním.
- Zásada včasnosti veřejných rozpočtů: je nutné, aby veřejný rozpočet byl schválen a stanoveným způsobem publikován před začátkem rozpočtového roku. S touto zásadou souvisí i pravidla pro rozpočtové provizorium v případě, že není možné postupovat podle rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Hospodaření podle rozpočtového provizoria nastane v případě, kdy není dodržena zásada včasnosti veřejných rozpočtů.
- Zásada časového ohraničení veřejných rozpočtů: nazývána také zásadou omezeného časového použití finančních prostředků, její podstatou je povinnost přijmout a vynaložit rozpočtové prostředky v daném rozpočtovém roce.
- Zásada reálnosti a pravdivosti veřejných rozpočtů: veřejné rozpočty by měly vycházet ze zhodnocení ekonomických procesů a obsahovat reálně předpokládané příjmy a výdaje. Reálně a pravdivě sestavený rozpočet má minimalizovat použití rozpočtových opatření v průběhu rozpočtového roku.
- Zásada úplnosti veřejných rozpočtů: její podstatou je zahrnutí všech příjmů a výdajů do jednoho rozpočtového období. Dle této zásady by všechny příjmy a výdaje, které souvisí s plněním veřejných úkolů, měly být obsaženy ve veřejných rozpočtech.
- Zásada jednotnosti veřejných rozpočtů: tato zásada se projevuje ve shodné klasifikaci a třídění příjmů a výdajů, které je obsaženo v rozpočtové skladbě platné pro všechny veřejné rozpočty. Rozpočtová skladba je stanovena vyhláškou ministerstva financí.
- Zásada přehlednosti veřejných rozpočtů: přehlednost zajišťuje rozpočtová skladba, která slouží k zabezpečení transparentnosti veřejných rozpočtů prostřednictvím jednotné klasifikace příjmů a výdajů. Rozpočtová skladba by měla být jednoduchá, jasná a srozumitelná.
- Zásada neúčelovosti příjmů a účelovosti výdajů veřejných rozpočtů: rozpočtové příjmy by neměly být určeny na předem stanovené účely, to se projevuje zejména

u daní, které je možné použít na jakýkoli účel. Rozpočtové výdaje by měly být použity naopak pouze na předem stanovený účel.

- Zásada dlouhodobé vyrovnanosti veřejných rozpočtů: vyjadřuje požadavek na rovnost příjmové a výdajové stránky rozpočtu z dlouhodobého hlediska, tj. krátkodobá nevyrovnanost se přípouští a v některých případech je i nutná.
- Zásada publicity veřejných rozpočtů: veřejné rozpočty jsou projednávány veřejně a jsou zveřejňovány, v případě státního rozpočtu formou zákona a v případě místních rozpočtů vhodným způsobem nejméně po dobu 15 dnů před projednáním v zastupitelstvu územního samosprávného celku. Tato zásada má zajistit transparentnost a možnost kontroly rozpočtového hospodaření.
- Zásada sestavování veřejných rozpočtů jako brutto rozpočtů: sestavení veřejných rozpočtů obsahujících celkové příjmy a celkové výdaje. V ČR jsou takto sestavovány všechny veřejné rozpočty.
- Zásada efektivnosti a hospodárnosti veřejných rozpočtů: veřejné prostředky by měly být využívány co nejefektivněji, aby nedocházelo k nehospodárnosti s veřejnými prostředky. Důležité je hledisko věcné (použití prostředků na určený účel) a hledisko časové (použití prostředků ve správnou dobu). Hospodárnost znamená zabezpečení funkcí veřejných rozpočtů pomocí co nejnižších příjmů potřebných k uskutečnění cílů veřejných rozpočtů.
- Zásada přednosti výdajů před příjmy: výdaje by se měly používat k ekonomickému růstu, pro který je potřeba zajistit příslušné prostředky. Primárním cílem rozpočtů je tedy stanovit cíle a účely, na které jsou nutné výdaje a k nim zajistit odpovídající příjmy. Důležitá je účelnost vynakládání výdajů, která umožní ekonomický růst a trvale udržitelný rozvoj.
- Zásada omezení přesunů ve veřejných rozpočtech na úhrady potřeb v těchto rozpočtech nezajištěných: tato zásada se projevuje možností provádět přesuny prostředků pomocí rozpočtových opatření jen za zákonem stanovených podmínek.
- Zásada zjišťování rozpočtových důsledků právních předpisů: je povinností předkladatelů právních předpisů vyčíslit jejich předpokládaný dopad na veřejné rozpočty.

Zásady a pravidla rozpočtového hospodaření jsou upraveny zákonem, který je platný pro celou rozpočtovou soustavu veřejných rozpočtů a zajišťuje tak jednotnost zásad celé soustavy. Pro veřejné rozpočty je společná i rozpočtová skladba (Toth, 1998).

Protože je společná i rozpočtová skladba musí respektovat také několik zásad:

- zásada jednotnosti a závaznosti třídění pro celou rozpočtovou soustavu;
- zásada dlouhodobé stability třídění, která je důležitá pro dlouhodobé rozpočtové analýzy a plánování;
- zásada srozumitelnosti, aby byla možná veřejná a občanská kontrola;
- zásada kompatibility s mezinárodními účetními a statistickými standardy (Peková, 2011b).

Výše zmíněné zásady je zajímavé porovnat se zásadami, kterými se řídí sestavování státního rozpočtu, který také vychází ze střednědobého rozpočtového plánování. Střednědobé rozpočtové rámce státu jsou definovány jako fiskální opatření, která umožňují vládě prodloužit horizont pro tvorbu fiskální politiky nad rámec ročního rozpočtového kalendáře. I když schválení ročního rozpočtového zákona zůstává klíčové, jsou důležitá rozhodnutí týkající se rozpočtové politiky přesahující jedno rozpočtové období. Střednědobé plánování poskytuje základ pro pevné fiskální plánování, zahrnuje projekci příjmů a výdajů a také výsledných rozpočtových sald. Střednědobé plány by měly odrážet jak dopad minulých rozpočtových závazků, tak i budoucí náklady nových politických opatření (European Commission, 2013).

Na základě provedeného výzkumu Komisí EU, který se týkal vnitrostátních fiskálních pravidel států unie z roku 2008, hodnoty fiskálních pravidel pro vytváření střednědobých rozpočtových rámců zůstala beze změny téměř pro všechny členské státy unie, kromě Francie a Lotyšska, jejichž index odrážel mírné zlepšení. Kritéria pro výpočet indexu síly fiskálních pravidel zahrnuje: základ pravidel ukotvený v zákoně či ústavě, kontrolu dodržování fiskálních pravidel nezávislým subjektem, orgán odpovídající za prosazování pravidel, kontrolní mechanismy pro fiskální pravidla a účinnost fiskálních pravidel měřenou její viditelností pro média a možností způsobení veřejné debaty (European Commission, 2009).

Základní zásady stanovené novelou zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech o poskytování dotací a finančních výpomocí z územních rozpočtů jsou:

- přiměřenost – povinnosti v oblasti samostatné působnosti územně samosprávných celků mohou být stanoveny pouze zákonem, jako jediným přiměřeným nástrojem, upraven je i proces poskytování dotací z územních rozpočtů,

- efektivita – územní rozpočty mají povinnost zajistit přezkoumání svého hospodaření za uplynulý kalendářní rok,
- odpovědnost – za nedodržení záměru nebo veřejnoprávní smlouvy může být poskytovateli dotace či návratné finanční výpomoci z územního rozpočtu stanovena pokuta až do výše 1 milion korun,
- kontrolní mechanismy – v zákoně jsou vytvořeny předpoklady pro kontrolu celého procesu poskytování dotací a návratných finančních výpomocí z územních rozpočtů (Poslanecká sněmovna, 2014).

2.2. Střednědobý rozpočtový výhled

„Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“¹

Na základě zákona č. 250/2000 Sb. jsou obce a kraje od roku 2001 povinni sestavovat nejen roční rozpočet, ale i rozpočtový výhled. Územně samosprávní celky sestavují rozpočtový výhled alespoň ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky (Císařová, 2008).

Podrobnost členění rozpočtového výhledu si obce mohou zvolit samostatně. Rozpočtový výhled by měl zohlednit dlouhodobé závazky z přijatých úvěrů a půjček, návratných finančních výpomocí, plánovaných přijatých úvěrů a půjček a dále také dlouhodobé pohledávky. V rozpočtovém výhledu by měly být zohledněny možnosti financování dlouhodobých investičních záměrů (Schneiderová, 2006).

Rozpočtový výhled obce je tedy nástrojem rozpočtového hospodaření sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje obce. Váže se na rozpočtový střednědobý výhled státu, jeho zpracování je náročné jak z hlediska časového, tak i z hlediska odborné připravenosti zpracovatele (Marková, 2007).

---

¹ Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

2.2.1. Postup zpracování rozpočtového výhledu obce

Pro co nejpřesnější zpracování rozpočtového výhledu doporučuje R. Provazníková (2009) postupovat podle následujících kroků:

- zpracovat analýzu hospodaření za uplynulé minimálně dva až tři roky;
- rozdělit analyzovaná data na běžné a kapitálové příjmy a výdaje;
- běžné položky pak dále rozčlenit na pravidelně se opakující a nahodilé;
- přiřadit hodnoty na základě střednědobého výhledu státu (např. u sdílených daní);
- na základě analýzy běžných příjmů a výdajů přiřadit jednotlivým položkám dle vývoje koeficienty pro další roky.

Tento postup slouží k vytvoření výhledu běžného rozpočtu. Pro vytvoření kapitálové části a nahodilých položek je nutno odhadnout jejich plnění v budoucnosti, jedná se například o splátky půjčených prostředků od obyvatel, přijaté dary, atd., zahrnout plán investic na základě územního plánu nebo programu rozvoje obce. Je důležité také zahrnout dluhovou službu dle úvěrových smluv.

Při zpracování analýzy rozpočtu zvolíme běžný rok jako výchozí, do tabulky sepíšeme požadované údaje za hlavní skupiny příjmů a výdajů za uplynulá tři až pět rozpočtová období a provedeme odhad těchto údajů na další období. Budoucí stav je rozhodující pro plánování investic, údržby majetku a rozšiřování nabízených služeb. Prognózování rozpočtů se provádí pomocí koeficientů, které se přiřadí k jednotlivým položkám podle očekávaného vývoje (Toth, 2005). Při sestavování rozpočtového výhledu se územní samosprávy setkávají s problémem jak odhadovat příjmy a výdaje a zejména jejich meziroční vývoj. Vývoj příjmů obcí závisí na ekonomických ukazatelích, které ovlivňují výši daní, dále jsou příjmy ovlivňovány celkovou koncepcí vztahů rozpočtů územních celků a ostatních článků rozpočtové soustavy a jejich stálostí. V České Republice dochází často ke změnám daňových zákonů, mění se rozpočtová pravidla a daňové určení, což znesnadňuje obcím přesněji plánovat jejich daňový výnos. Také u poskytování dotací chybí dlouhodobější platnost ukazatelů, podle kterých by obec mohla dotace plánovat (Provazníková, 2009).

2.2.2. Funkce rozpočtového výhledu v rámci rozpočtového procesu obcí

V zákoně 250/2000 Sb. se uvádí, že rozpočet obce vychází z rozpočtového výhledu. Roční rozpočet však není vázán údaji z rozpočtového výhledu. Rozpočet může být odlišný od údajů rozpočtového výhledu, avšak vzájemné odlišnosti by měly být odůvodněné a opodstatněné (Schneiderová, 2006).

Z průzkumu L. Sedmihradské uskutečněného na jaře roku 2004 vyplývá, že rozpočtový výhled používá přibližně 60 % obcí a připravuje jej dalších přibližně 13 % obcí, dohromady tedy cca tři čtvrtiny obcí. Míra používání rozpočtového výhledu roste s velikostí obce. V roce 2004 byl novelizován zákon č. 250/2000 Sb. a již není pochyb o povinnosti sestavovat rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled sestavují všechny obce z povinnosti dané tímto zákonem, ale zákon určuje jen přibližný návod na jeho sestavení a mnohé obce jej sestavují jen v tomto základním členění. Liší se také jeho využívání v rozpočtovém plánování. Využívání rozpočtového výhledu se zvyšuje a mnohé obce kladou čím dál větší důraz na význam střednědobého plánování.

Cílem rozpočtového výhledu je donutit subjekty územní samosprávy uvažovat v delším časovém horizontu než je jedno rozpočtové období. Zároveň to umožní předcházet přílišnému zadlužení a zajišťuje lepší plánování výdajů, jedná se zejména o investiční výdaje (Císařová, 2008).

Hlavní přínosy víceletého rozpočtu jak uvádí S. Hrabalová, 2005 jsou:

- zlepšení strategického a dlouhodobého plánování,
- udržení fiskálního zdraví,
- jeho využití pro řízení závazků,
- úspora času věnovaného přípravným pracím na sestavení ročního rozpočtu,
- zaměření se na hodnocení výkonu,
- omezení vlivu jednorázových příjmů a krátkodobých dotací.

Zpracování rozpočtového výhledu přináší obci výrazné zkvalitnění řízení hospodaření, omezí riziko přeúvěrování a zajišťují stabilní finanční situaci. Umožní rychlou orientaci ve finančních možnostech i pro nově zvolené zastupitelstvo a usnadní projednávání úvěrů s peněžními ústavy a žádosti o účelové dotace. Rozpočtový výhled však také samosprávným celkům umožňuje zlepšit a zjednodušit zpracování rozpočtu na běžný rok, plánovat financování běžných a investičních potřeb a poskytuje

dlouhodobý komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci územního samosprávného celku (Provazníková, 2009).

Rozpočtový výhled může zrychlit a zkvalitnit sestavování rozpočtu běžného roku, podmínkou však je, aby byl sestaven správně, byl reálný a počítal s rezervami. Také je nutné jej aktualizovat podle měnících se záměrů subjektů územní samosprávy a změn legislativy (Neshybová, 2010).

Všechny subjekty územní samosprávy jsou povinny sestavovat střednědobý rozpočtový výhled, není však stanovena forma, ve které má být sestaven. Není přesně stanovena délka střednědobého rozpočtového výhledu, je pouze doporučeno jej sestavovat na 2 až 5 let. Stejně tak je uvedena pouze základní struktura, ve které má být sestaven: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Aby mělo střednědobé plánování smysl, je třeba vhodně stanovit délku období, na které bude rozpočtový výhled sestaven. Při provádění analýz minulého hospodaření se vychází z delšího časového úseku, většinou se jedná o 3 až 5 let, proto je vhodné i pro budoucí plánování využít toto časové rozpětí. Pro využití rozpočtového výhledu při sestavování ročního rozpočtu je vhodné jej mít sestavený alespoň v podobné struktuře jako rozpočet pro daný rok. Střednědobý rozpočtový výhled by obce měly sestavovat v jednotlivých třídách dle druhového členění či skupinách dle účelového členění a na běžný rozpočtový rok pouze překlopit daný rok rozpočtového výhledu a podrobněji rozpracovat do jednotlivých položek. V této době by obce měly zhodnotit úpravy týkající se změn v rozpočtu pro daný rok oproti rozpočtovému výhledu. Zároveň by měly o tyto změny upravit i stávající rozpočtový výhled a prodloužit jej o další rozpočtové období, na základě principu rolování. Všechny změny je třeba zdůvodnit a vyhodnotit jejich trvání i v dalších rozpočtových obdobích. Obce by také při tvorbě rozpočtového výhledu měly zohlednit budoucí plány rozvoje obce a vyhodnotit vhodnost financování a dlouhodobou udržitelnost hospodaření a finanční stabilitu.

2.3. Rozpočet

Obce a kraje disponují značným objemem finančních prostředků na zajištění široké škály služeb. Rozpočet je základní nástroj finančního hospodaření obce, který usnadňuje řízení všech aktivit a přidělení potřebných finančních prostředků k řízení obce v období jednoho kalendářního roku (Císařová, 2008).

Rozpočet je tedy veřejný dokument. Zároveň lze na něj pohlížet jako na finanční plán, roční bilanci a nástroj řízení (Peková, 2011b).

2.3.1. Rozpočet jako finanční plán

Rozpočet je finančním plánem, podle kterého obec hospodaří jedno rozpočtové období. V průběhu rozpočtového období se však může skutečné plnění rozpočtu odlišovat od plánovaného, a to vlivem mnoha faktorů (Peková, 2011a).

Cílem rozpočtu je sladit příjmové a výdajové aktivity obce. Obce jsou ve svých výdajích omezeny výší prostředků, jimiž disponují. To je důvod pro sestavení rozpočtu, do kterého jsou přiřazeny aktivity obce podle určených priorit (Císařová, 2008).

Rozpočet jako finanční plán by měl zajistit solventnost obce, a proto připouští pouze výdaje, které lze reálně očekávat a které jsou kryty příjmy, existujícími rezervami a případně půjčkami, které může obec získat a splatit. Setkáváme se zde s tzv. rozpočtovým omezením. Je nutné uvažovat o příjmech jako o rozpočtovém omezení, protože obce mají převážně omezené pravomoci v ovlivnění jejich výše (Provazníková, 2009). Realnost plnění tedy závisí na odhadu daňových příjmů a dotací a odhadu budoucích investičních a neinvestičních potřeb souvisejících se zajištěním veřejných statků a dalších výdajů obce (Peková, 2011a).

2.3.2. Rozpočet jako bilance

Rozpočet jako bilance příjmů a výdajů podává informaci o vyrovnanosti či nevyrovnanosti hospodaření dle veřejného rozpočtu. Jestliže je hodnota příjmů rovna hodnotě výdajů, jedná se o vyrovnaný rozpočet. Většinou si však příjmy a výdaje nejsou rovny (Císařová, 2008).

Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů jsou tříděny dle rozpočtové skladby, podrobně vysvětleno v R. Provazníková, 2009. Z pohledu bilance musí být rozpočet vždy vyrovnan (Peková, 2011a).

Pokud příjmy převýší výdaje, jedná se o přebytek rozpočtu, který je možno použít k splacení části dluhu nebo vytvoření rezervy např. na budoucí investice. Pokud jsou příjmy nižší než výdaje, jedná se o deficit rozpočtu, který musí být krytý dodatečnými finančními prostředky (Císařová, 2008). V zákoně č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je: „Rozpočet může být schválen jako schodkový jen

v případě, že schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou.“

2.3.3. Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

Rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje daného území, nástrojem prosazování obecních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva, které žije na daném území (Peková, 2011a). Další funkce rozpočtu jsou: stanovení priorit v rámci veřejných statků a služeb poskytovaných obcemi; určení činností obce během rozpočtovaného období; poskytnutí úplné informace o finanční situaci a o plánech obce (Provazníková, 2009).

Z výše uvedených pohledů vyplývají tři funkce: rozhodovací, řídicí a kontrolní. Při rozhodování o tom, čeho chce obec dosáhnout, provádí rozdělení zdrojů mezi jednotlivé výdaje. U řídicí funkce se jedná o alokaci zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky obce. Kolik finančních prostředků obec získá a vydá, kdo může peníze vydávat, v jaké výši a za jakým účelem je poslední funkce kontrolní (Provazníková, 2009).

2.4. Rozpočtový proces

S rozpočtem úzce souvisí pojem rozpočtový proces. Jedná se o činnosti, které vedou k tvorbě, plnění a vykazování hospodaření územně samosprávných celků. Je možné je rozdělit do čtyř základních fází: příprava, schvalování, čerpání a zpětná kontrola a vyúčtování. Rozpočtový proces je tedy sled neustále se opakujících kroků, začínajících sestavením rozpočtu a končících jeho vyhodnocením a kontrolou (Císařová, 2008).

Rozpočet se sestavuje na období jednoho kalendářního roku, rozpočtový proces je však delší, zpravidla trvá 1,5 až 2 roky. Jednotlivé fáze lze rozdělit do několika etap:

- analýza minulého hospodaření a stanovení priorit pro další rozpočtový rok
- sestavení návrhu rozpočtu
- jeho projednání a schválení
- následná kontrola plnění rozpočtu
- přehled o skutečném plnění rozpočtu, které jsou uvedeny v závěrečném účtu územně samosprávného celku

- následná kontrola a aktualizace programu rozvoje obce a úprava v rozpočtovém výhledu (Provazníková, 2009)

Obsahem rozpočtu jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Mimo rozpočet probíhají peněžní operace týkající se cizích prostředků a sdružených prostředků. Mimo rozpočet se také sledují podnikatelské činnosti územně samosprávného celku (Schneiderová, 2006).

2.4.1. Rozpočtový proces obce

Rozpočtový proces zahrnuje činnosti, které vedou k sestavení ročního rozpočtu obce, a měl by vycházet z rozpočtového výhledu obce. Roční rozpočet by měl být sestaven vyrovnaný nebo přebytkový, kdy je možné převést přebytek do dalších období. Může být také sestaven rozpočet schodkový, ale musí být určen způsob financování schodku ročního rozpočtu. Pokud není rozpočet schválen před začátkem roku, hospodaření obce se řídí pravidly rozpočtového provizoria (Schneiderová, 2006).

Rozpočtový proces je souborem rozhodnutí různých subjektů, jehož výsledkem je konkrétní rozpočet, který obsahuje cíle obce vyjádřené prostřednictvím jejích příjmů a výdajů. L. Sedmihradská a S. Chyťová, 2005 provedly výzkum na první dvě fáze rozpočtového procesu: přípravu rozpočtu a jeho projednávání a schvalování. Tento výzkum proběhl v roce 2004, bylo rozesláno obcím s pověřeným obecním úřadem 377 dotazníků, kterých se vrátilo 272, což je 72,1 %. Míra návratnosti mírně rostla s velikostí obce. Z výzkumu vyplývá, že návrh rozpočtu připravuje správce sám v 5,9 %, jednalo se o obce s méně než 10 000 obyvateli, v necelých 90 % je správcem rozpočtu vedoucí finančního výboru, v ostatních případech je správcem jiný subjekt. V 69,9 % se projednávání návrhu rozpočtu účastní rada nebo starosta obce.

Sestavení rozpočtu obce

Rozpočet je sestavován na jeden kalendářní rok výkonným orgánem obce, většinou finančním odborem. Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled, to však za předpokladu, že je rozpočtový výhled sestavován tak podrobně jako roční rozpočet, a nejen v základních údajích uložených zákonem (Provazníková, 2009).

Navrhovaný rozpočet obce by měl tedy vycházet alespoň v hlavních parametrech z již schváleného rozpočtového výhledu. Je také nutné zajistit jeho provázanost s jinými

rozpočty, zejména se státním rozpočtem, ze kterého jsou poskytovány dotace (Císařová, 2008).

Rozpočet je sestavován dle rozpočtové skladby. Rozpočet obce je sestavován v druhovém a účelovém třídění. Podrobněji rozpočtovou skladbu zpracovává R. Provazníková, 2009. R. Provazníková, 2009 dále také podrobně rozděluje jednotlivé příjmy a výdaje rozpočtu obcí.

Projednání a schválení rozpočtu obce

Po sestavení rozpočtu následuje další fáze, a tou je projednání rozpočtu ve finančním výboru a v radě obce – tedy výkonnými orgány obce. Připomínky těchto orgánů finanční odbor zapracuje do návrhu rozpočtu (Provazníková, 2009).

Schvalování rozpočtu je v pravomoci voleného orgánu, kterým je u obcí zastupitelstvo (Provazníková, 2009). Schválený rozpočet zahrnuje závazné ukazatele, kterými jsou povinni se řídit výkonné orgány obce, jakož i právnické osoby, které jsou příjemci dotací z obecního rozpočtu. Návrh rozpočtu musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce způsobem určeným zákonem, aby se k němu obyvatelé obce měli možnost vyjádřit. Rozpočet musí být zveřejněn na webových stránkách obce a na její úřední desce (Císařová, 2008).

Po schválení rozpočtu je proveden rozpis rozpočtu, a to neprodleně. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů rozpočtu subjektům, které jsou povinny se jimi řídit. Při rozpisu je rozpočet podrobně rozčleněn dle rozpočtové skladby (Schneiderová, 2006).

Schválení rozpočtu se může zkomplikovat v případě, kdy není schválen rozpočet vyšší úrovně a subjekty úrovně nižší neznají přesně velikost dotací, se kterými mohou v rozpočtovém roce počítat. V takovém případě je možné schválit jen tu část rozpočtu, která není ovlivněna dotačními vztahy. Pokud by rozpočet nebyl schválen před začátkem rozpočtového roku, tak obec hospodaří podle rozpočtového provizoria až do doby schválení ročního rozpočtu obce (Císařová, 2008).

Rozpočtové provizorium

V zákoně č. 250/2000 Sb. je uvedeno, že pokud nebude rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření pravidly rozpočtového provizoria v době do schválení rozpočtu. Pravidla rozpočtového provizoria potřebná

k zajištění plynulosti hospodaření na úrovni obce stanovuje zastupitelstvo obce. Rozpočtované příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se po schválení rozpočtu stávají jeho příjmy a výdaji.

Pravidla rozpočtového provizoria mohou být velmi jednoduchá. Obce nejčastěji používají 1/12 skutečnosti nebo schváleného rozpočtu minulého rozpočtového roku (Schneiderová, 2006).

Čerpání rozpočtu obce

V průběhu rozpočtového období samozřejmě dochází ke změnám, které nebylo možno předvídat, a proto je nutné provádět v rozpočtu změny. Jestliže se dotýkají závazných ukazatelů schválených zastupitelstvem, jedná se o tzv. rozpočtová opatření. Schvalování rozpočtových opatření je v pravomoci zastupitelstva (Císařová, 2008).

Rozpočet může být po schválení změněn rozpočtovým opatřením z důvodu organizační změny, metodické změny anebo věcné změny. Organizační změna je změna v organizaci hospodářství, která je financována rozpočtem. Metodická změna znamená změnu právních předpisů ovlivňujících výši příjmů a výdajů v rozpočtu obce. A věcná změna je změna objektivně působících skutečností, které ovlivňují plnění rozpočtu obce (Schneiderová, 2006).

Všechny změny v rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, která se evidují podle časové posloupnosti. Může docházet k vzájemné kompenzaci uvnitř celkových příjmů či výdajů, častěji však dochází ke změně celkových příjmů a výdajů (Peterová, 2012). Rozpočtovými opatřeními tedy jsou:

- přesun rozpočtových prostředků, při němž se jednotlivé příjmy anebo výdaje navzájem ovlivňují, aniž by došlo ke změně celkového objemu dříve schválených příjmů a výdajů,
- použití nových, nepředvídaných příjmů k zajištění nových výdajů, tím dojde k navýšení celkového objemu rozpočtu,
- snížení objemu rozpočtu vázáním rozpočtových výdajů z důvodu ohrožení jejich krytí rozpočtovými příjmy (Břeň, 2012).

Kontrola plnění rozpočtu obce

Obce hospodaří podle schváleného rozpočtu a provádějí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření a hospodaření osob jimi zřízených během celého rozpočtového roku. Vhodný způsob doložení kontroly hospodaření jsou pravidelné čtvrtletní rozborů, které porovnávají rozpočet se skutečností (Schneiderová, 2006).

Při kontrole hospodaření obce hraje významnou roli finanční výbor, který využívá výkazy poskytované finančním odborem. Po ukončení rozpočtového období je vypracován závěrečný účet, který je předložen zastupitelstvu (Císařová, 2008).

Územně samosprávné celky jsou povinny nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok, a to buď krajským úřadem, nebo oznámí krajskému úřadu své rozhodnutí o přezkoumání svého hospodaření auditorem či auditorskou společností. O přezkoumání hospodaření je sepsána Zpráva o přezkoumání hospodaření obce, která se stává nezbytnou součástí při projednávání závěrečného účtu. Vyúčtování hospodaření musí obsahovat údaje o hospodaření s příjmy a výdaji v členění dle rozpočtové skladby. Dále zahrnuje finanční operace včetně tvorby a použití fondů. Nutností je zhodnotit finanční hospodaření nejen obce, ale i jí zřízených právnických osob a hospodaření s jejich majetkem (Provazníková, 2009).

Rozpočet subjektu územní samosprávy pro jedno rozpočtové období má podle zákona vycházet ze střednědobého rozpočtového výhledu. Takto sestavený rozpočet počítá i s projekty plánovanými v dalších rozpočtových obdobích nebo v delším časovém úseku, než je jeden rok. Umožňuje tvořit na tyto projekty rezervy, a také zajistit udržitelnost stability hospodaření v případě využití financování cizími zdroji.

Pro lepší plánování je výhodnější stabilní rozpočet, který neprochází během rozpočtovaného období velkými změnami. Rozsah a počet změn je vyjádřen množstvím rozpočtových opatření, které jsou způsobeny změnou v rozpočtu, buď z důvodu změny v záměru subjektu územní samosprávy, nebo například změnou v legislativě.

2.4.2. Závěrečný účet obce

Závěrečný účet je zpracován po skončení kalendářního roku a je předložen ke schválení zastupitelstvu. Obsahuje komplexní údaje o příjmech a výdajích obce v členění podle rozpočtové skladby, informace o tvorbě a použití fondů. Je v něm také

zahrnuta Zpráva o přezkoumání hospodaření obce (Císařová, 2008). Součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtu krajů, obcí, státním fondům a k hospodaření jiných osob (Schneiderová, 2006).

V závěrečném účtu by měla být zahrnuta analýza faktorů, které ovlivnily plnění příjmů a výdajů rozpočtu a návrhy opatření, které by přispěly k jejich omezení. Struktura závěrečného účtu by měla obsahovat:

- celkový pohled na hospodaření v minulém roce, porovnání schváleného, upraveného rozpočtu v třídění dle rozpočtové skladby. To poskytuje informaci o výsledku hospodaření, zda skončilo přebytkem nebo deficitem.
- vyhodnocení příjmové části rozpočtu – rozdělení na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté dotace – sloužící k určení nejvýznamnějších příjmů
- porovnání běžných výdajů v odvětvovém členění dle rozpočtové skladby
- analýzu příjmů a výdajů po měsících a vyhodnocení salda v jednotlivých měsících, což umožňuje obcím usměrňovat financování investičních výdajů v dalších obdobích
- měsíční stav peněžních prostředků na účtech
- běžné a kapitálové výdaje po měsících k poskytnutí informací o čerpání finančních prostředků v jednotlivých měsících (Provazníková, 2009).

Projednání závěrečného účtu zastupitelstvem musí proběhnout do 30. června následujícího roku po rozpočtovém roce. Stejně jako návrh rozpočtu musí i závěrečný účet být vhodným způsobem zveřejněn alespoň 15 dní před jeho projednáním v zastupitelstvu města (Císařová, 2008).

Projednání hospodaření se uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením, a to:

- bez výhrad
- souhlasem s výhradami, na základě nichž obec přijme opatření potřebná k nápravě zjištěných chyb a nedostatků, vyvodí závěry vůči osobám, které způsobily obci svým jednáním škodu

Obec je povinna uvést lhůtu, ve které podá přezkoumávajícímu orgánu (u obce je jí kraj) písemnou zprávu o plnění přijatých opatření (Schneiderová, 2006).

2.5. Přezkum hospodaření obce

Protože je prostřednictvím veřejných rozpočtů vynakládán značný objem finančních prostředků, je nutné vytvořit efektivní kontrolní systém, aby prostředky nebyly zcizovány a byly vynakládány účelně, hospodárně a efektivně (Císařová, 2008).

Po skončení rozpočtového období začíná fáze kontroly plnění rozpočtu a audit hospodaření. Toto přezkoumání má za cíl zjistit, zda byly částky vynaložené v souladu s rozpočtem. Od roku 1930 fáze přezkoumání hospodaření rozšířila o rozsah působnosti se zaměřením na důraz určení produktivity a efektivnosti vládních programů států USA. Zda provedené projekty mají smysl, a jestli je zajištěna jejich návratnost a splnění jejich účel. Posouzení účinnosti a efektivnosti projektů je často obtížné, protože existuje mnoho faktorů, které je těžké ovlivnit. Analýza produktivity, efektivity a účelnosti nás nutí také zkoumat, čeho chceme dosáhnout. To mnohdy vede ke konfliktům očekávání různých skupin, kterých se daný projekt dotýká ať přímo či nepřímo (Nice, 2002).

Finanční kontrola ve veřejné správě je vykonávána kontrolními orgány, zaměřuje se na kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky, jedná se o tzv. veřejnoprávní kontrolu, která se dělí na průběžnou a následnou. Průběžná veřejnoprávní kontrola se zaměřuje především na to, zda se dodržují stanovené podmínky a postupy při uskutečňování a vyúčtování schválených operací. Následná veřejnoprávní kontrola se soustřeďuje na to zda: údaje o hospodaření s veřejnými prostředky věrně zobrazují zdroje, zda údaje odpovídají skutečným rozhodným pro uskutečnění veřejných příjmů, výdajů a nakládání s veřejnými prostředky, přezkoumává operace, zda jsou v souladu s právními předpisy, schváleným rozpočtem a jsou-li plněna opatření, která přijaly příslušné orgány (např. zastupitelstvo).

Hlavními cíly kontroly jsou:

- dodržování právních předpisů
- zajištění ochrany finančních prostředků proti rizikům
- hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

Hlavní kontrolní metody jsou:

- zjištění skutečného stavu hospodaření, porovnání s dokumentací
- sledování správnosti postupů při hospodaření

- šetření a ověřování skutečností, které se týkají jednotlivých operací
- kontrolní výpočty
- analýza údajů ve finančních výkazech.

Hlavními kontrolními postupy jsou:

- schvalovací postupy – zajišťují prověření podkladů připravovaných operací
- operační postupy – zajišťují přesný a úplný průběh prověření
- hodnotící postupy – zajišťují posouzení údajů
- revizní postupy – zajišťují prověření správnosti operací.

Kontrola využívá jak vnitřní, tak vnější kontrolu. Vnitřní kontrolní systém na úrovni každého subjektu funguje na základě předem stanovených pravidel. Pro kvalitu je důležitá její nezávislost. Jejím cílem je vliv na efektivní řízení, zjišťování chyb v hospodaření a navržení postupů pro jejich předcházení, dále zjištění správnosti a úplnosti účetních zápisů a včasné vyhotovení účetních výkazů (Peková, 2011a).

Přezkoumání hospodaření u obcí je prováděno buď najatou externí auditorskou společností, nebo krajským úřadem. Toto přezkoumání může být jednorázové, které je vyhrazeno menším obcím nevykonávajícím hospodářskou činnost s počtem obyvatel menším než 800 osob, a je prováděno na konci rozpočtového období. U větších obcí a krajů se přezkoumání provádí v průběhu běžného roku a na začátku roku následujícího. Výsledek přezkoumání je zpracován ve Zprávě o výsledcích přezkoumání hospodaření, která se přikládá k závěrečnému účtu obce či kraje (Císařová, 2008).

G. Helden, 2000 se zabýval otázkou finančního stresu, zaměřil se na skupinu obcí z Nizozemí. Řešil, zda je finanční stres podnětem k přijetí nových metod plánování a kontroly na úrovni územní samosprávy. Finanční stres označuje slabou finanční situaci. Finanční slabost místní vládní organizace může znamenat, že:

- má málo finančních prostředků k dispozici, aby se mohla vyrovnat s případným finančním nedostatkem v budoucnosti
- v blízké budoucnosti ji čeká velký deficit
- má málo příležitostí ke zvýšení dodatečných příjmů v budoucnosti

Pro územní samosprávy je důležité tvořit rezervní fondy určené k pokrytí výdajů na více či méně obecné účely. Studie zabývající se otázkou finančního stresu proběhla v Nizozemí a zaměřila se na obce, které mají mezi 15 000 a 50 000 obyvateli. Ukázalo

se, že je obtížné zavést nové pokročilejší systémy plánování a řízení. Hypotéza této studie předpokládala, že slabší finanční situace obce znamená větší pravděpodobnost přijetí nových nástrojů pro plánování a kontrolu hospodaření. Ukázalo se však, že opak je pravdou. Ze studie v nizozemských obcích vyplývá, že hypotézu finančního stresu nelze potvrdit.

Otázkou jaký je vliv účetnictví, auditu a finanční analýzy na hospodaření územně samosprávného celku se zabývala J. Peková, 2011a. Finanční analýza je důležitým nástrojem řízení, poskytuje nejen analýzu minulého hospodaření, ale i odhaluje pozitivní i negativní faktory, které hospodaření ovlivnily. Měla by nastítnit směry k odstranění vlivu negativních faktorů a naopak podporu pozitivně působících faktorů na hospodaření analyzovaného subjektu.

Hlavní oblasti finanční analýzy jsou:

- analýza hospodaření v běžné části rozpočtu – včetně faktorů, které ovlivňují jejich výši a stabilitu v čase
- analýza druhů příjmů a výdajů – důležité je, které může subjekt územní samosprávy ovlivnit svým rozhodnutím
- analýza finanční nezávislosti – zejména nezávislosti na rozhodnutích státu
- analýza salda běžné části rozpočtu – faktory, které jej ovlivňují stabilně a které nahodile
- analýza dosahovaných úspor – jejich dosažitelnost a efektivnost
- analýza vytváření a využívání rezerv
- analýza dluhů – jejich struktura, způsob umořování dluhu
- analýza hospodaření s majetkem – způsob jeho využívání.

Finanční analýza se zaměřuje na vyhodnocení silných a slabých stránek ve finančním hospodaření jednotky územní samosprávy, je propojena s analýzou příjmových a výdajových toků a v rámci hospodaření subjektu územní samosprávy je zachycena v účetnictví.

Účetnictví a audit umožňují vyhodnotit informace o finanční činnosti vlády a územních samospráv. Poskytuje informace o dodržení rozpočtových cílů, zda zdroje přidělené na určitou aktivitu nejsou odkloněny bez řádného schválení. Pečlivé vedení účetnictví či auditu může upozornit na přebytky zdrojů, které by mohly být lépe využity jiným způsobem. Analytici se pokouší posoudit, na kolik byl plán následován a naplněn.

Auditorské a účetní systémy mohou být použity ke sledování příjmové a výdajové stránky hospodaření, jejich vyhodnocení umožňuje zabránit chybám a špatným rozhodnutím, která ovlivní hospodářskou stabilitu územně samosprávného celku (Nice, 2002).

Pro hospodaření subjektů územní samosprávy je důležité plánování, nejen na jedno rozpočtové období, ale i v delším časovém období. To umožní obcím se připravit na splnění projektů, které jsou zahrnuty v plánu rozvoje města, za udržení stabilního vývoje hospodaření obce. Pro roční plánování je nutné vycházet ze střednědobého rozpočtového výhledu, což umožní zohlednit nejen jedno rozpočtové období, ale i ty následující, zejména u projektů přesahující jedno rozpočtové období. Plánování ročního rozpočtu vycházejícího ze střednědobého rozpočtového výhledu umožní vyhodnotit realizovatelnost daných projektů. Proto je důležité dodržovat posloupnost plánování, sestavit střednědobý rozpočtový výhled v potřebné skladbě, na jeho základě sestavit roční rozpočet a po jeho naplnění jej vyhodnotit. Vyhodnocení rozpočtu by nemělo být jen v závislosti na ročních událostech týkajících se obce, ale měly by být vyhodnoceny, i jestli se jedná o změny jednorázové nebo budou-li mít trvalý charakter. Vyhodnocené změny je třeba zahrnout do dalších let střednědobého výhledu, zároveň promítnout připravované změny legislativy, upravit o ně rozpočtový výhled a rozšířit jej o další rozpočtové období na základě principu rolování.

3. Metodika

3.1. Cíl

Cílem práce je vyhodnocení odchylek rozpočtů a střednědobých rozpočtových výhledů od výsledků rozpočtového hospodaření obcí v České Republice.

Dílčím cílem je vyhodnotit zda a do jaké míry obce využívají rozpočtové výhledy při sestavování ročního rozpočtu. Dále vyhodnotit velikost změn v rozpočtech pro běžný rozpočtový rok.

3.2. Hypotézy

Na základě literární rešerše a poznatků při zpracování bakalářské práce jsou stanoveny následující hypotézy:

Hypotéza 1: Obce při sestavování rozpočtových výhledů z hlediska opatrnosti nenadhodnocují příjmy a nepodhodnocují výdaje. Tato hypotéza je založena na předpokladu zásady dlouhodobé vyrovnanosti a pravdivosti veřejných rozpočtů.

Hypotéza 2: Kapitálová část rozpočtového výhledu zaznamenává větší rozdíly v plánovaných údajích než běžná část. Tato hypotéza je založena na určité stabilitě vývoje běžné části rozpočtového výhledu v čase a větší proměnlivosti kapitálové části.

Hypotéza 3: Obce pravidelně aktualizující své rozpočtové výhledy jsou při střednědobém rozpočtovém plánování přesnější než obce, které je neaktualizují. Hypotéza předpokládá lepší využití rozpočtového výhledu při sestavování rozpočtu na běžný rok z důvodu kratšího časového úseku při střednědobém plánování a zahrnutí již známých změn do rozpočtových výhledů.

Hypotéza 4: V roce 2013 (kdy vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní) došlo k vyšším rozdílům rozpočtovaných hodnot u daňových příjmů než v ostatních letech ze zkoumaného období.

Hypotéza 5: Obce nezveřejňující rozpočtové výhledy jsou více zadlužené než obce, které je zveřejňují. Tato hypotéza je založena na předpokladu, že důvodem pro nedodržení zásady publicity veřejných rozpočtů (která však u rozpočtových výhledů ze zákona nevyplývá) – zveřejňování na webových stránkách obcemi, je snaha o zakrytí horší finanční situace.

Hypotéza 6: Obce při sestavování rozpočtů na běžný rok z hlediska opatrnosti nenadhodnocují příjmy a nepodhodnocují výdaje. Tato hypotéza je založena na předpokladu zásady dlouhodobé vyrovnanosti a pravdivosti veřejných rozpočtů.

Hypotéza 7: Kapitálová část ročního rozpočtu zaznamenává větší rozdíly v plánovaných údajích než běžná část rozpočtu. Tato hypotéza je založena na určité stabilitě vývoje běžné části rozpočtu pro běžný rok v čase a větší proměnlivosti kapitálové části.

3.3. Zdroj dat

Zdrojem dat jsou veřejně dostupné údaje o rozpočtových výhledech a rozpočtech obcí – rozpočtové výhledy dostupné na webových stránkách jednotlivých obcí ze zkoumaného vzorku anebo zaslané jednotlivými obcemi, údaje o rozpočtech obcí a další údaje potřebné k analýze zveřejněné na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR.

3.4. Zkoumaný vzorek

Zkoumaný vzorek zahrnuje 100 obcí České Republiky, které zajišťují přenesenou působnost jako obce s pověřeným obecním úřadem a patří do kategorie podle počtu obyvatel 2000 – 4999 osob. Ve zkoumaném vzorku jsou zahrnuty všechny obce České Republiky, které splňují tyto podmínky. Takto je vzorek specifikován z důvodu návaznosti na bakalářskou práci, ve které byl sestaven rozpočtový výhled u města zajišťujícího přenesenou povinnost jako obec s pověřeným obecním úřadem v této velikostní kategorii. Analýza hospodaření zkoumaného vzorku je zpracována za období 2010-2013.

3.5. Analýza rozpočtových výhledů

Na základě webových stránek jednotlivých obcí bude zjišťováno, zda obce sestavují a zveřejňují rozpočtové výhledy.

Zkoumaná kritéria:

- zveřejnění na webových stránkách jednotlivých obcí
- počet let rozpočtového výhledu
- struktura rozpočtového výhledu: R. Provazníková, 2009 uvádí jako základní třídění druhové členění, které rozděluje příjmy na daňové, nedaňové,

kapitálové a přijaté transfery, výdajů na běžné a kapitálové – u rozpočtových výhledů je uvažováno druhové třídění v celkových položkách

- aktualizace rozpočtových výhledů – na základě schválených rozpočtových výhledů, kdy se starší rozpočtový výhled překrývá s nově schváleným

Protože na webových stránkách obcí jsou zveřejněny rozpočtové výhledy na období 2010-2013 jen u 23 obcí, byly ostatní obce ze zkoumaného vzorku požádány o zaslání rozpočtových výhledů na období 2010-2013. Vrátilo se 25 rozpočtových výhledů. Následující analýza obsahuje rozpočtové výhledy u 48 obcí v alespoň jednom roce ze zkoumaného období, jejich přesný počet je uveden v následující tabulce. Údaje u obcí, které aktualizují již platné rozpočtové výhledy, jsou do analýzy zahrnuty jako jimi nově schválené údaje.

Tabulka 1: Počet rozpočtových výhledů obcí zahrnutých do analýzy rozpočtového hospodaření v letech 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Počet rozpočtových výhledů zahrnutých do analýzy	30	34	41	44

Výše jednotlivých příjmů a výdajů z rozpočtových výhledů obcí se liší u jednotlivých obcí. Data dle druhového třídění v rozdělení příjmů na: daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery; výdajů na: běžné a kapitálové, jsou přepočítány pro všechny obce následujícími vzorci.

$$\mathbf{absolutní\ rozdíl} = \mathbf{položka\ schváleného\ rozpočtu} - \mathbf{položka\ rozpočtového\ výhledu}$$

Index plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu na začátku roku

$$I_{RV} = \frac{\mathbf{položka\ schváleného\ rozpočtu}}{\mathbf{položka\ rozpočtového\ výhledu}}$$

Velikost rozdílu hodnot z rozpočtového výhledu oproti hodnotám ze schváleného ročního rozpočtu: jedná se o rozpětí hodnot vypočítaných pomocí vzorce absolutní rozdíl (minimální hodnota; maximální hodnota). Ukazuje jaké je maximální rozpětí odchylek při schvalování rozpočtu oproti rozpočtovému výhledu.

Z důvodu rozdílného počtu obcí v jednotlivých letech zahrnutých do analýzy je za všechny obce použit medián z indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu na začátku roku, který rozděluje zkoumaný vzorek na dvě části. Z toho je možné vyhodnotit hypotézy 1 a 2.

Zásadu opatrnosti dodržují obce, které mají index rozdílu u příjmů větší než 1, a u výdajů nižší než 1.

Analýza obcí s aktualizovanými rozpočtovými výhledy

V tabulkách a grafech je zkoumaný vzorek rozdělen na dvě skupiny: skupina X představuje obce, které aktualizují své rozpočtové výhledy a skupina Y obce ostatní.

Velikost skupin se liší během zkoumaného období, a to i v rámci skupiny. Počty analyzovaných dat jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 2: Počet rozpočtových výhledů zahrnutých do analýzy za skupiny zkoumaných obcí v letech 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Skupina X	16	19	23	22
Skupina Y	15	15	19	22

Pro vyhodnocení hypotézy 3 je z důvodu různé velikosti zkoumaných skupin použit pro následující analýzu medián z indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu na začátku roku, který umožní určit, která skupina lépe plánuje své příjmy a výdaje ve střednědobém horizontu.

3.6. Analýza změn skutečného výsledku hospodaření v jednom rozpočtovém období od schváleného

Analyzovaná data jsou ve stejné struktuře jako v předchozí analýze rozpočtových výhledů, a dále zahrnují výdaje dle odvětvového třídění.

Použité vzorce:

$$\mathbf{absolutní\ rozdíl} = \mathbf{položka}_{skutečný\ rozpočet} - \mathbf{položka}_{schválený\ rozpočet}$$

$$\mathbf{index\ plnění\ rozpočtu} = \frac{\mathbf{položka}_{skutečný\ rozpočet}}{\mathbf{položka}_{schválený\ rozpočet}}$$

Pro následující analýzu je uvažována velikost absolutního rozdílu hodnot ze schváleného rozpočtu pro běžný rok od skutečnosti na konci rozpočtového roku: jedná se o rozpětí hodnot vypočítaných pomocí vzorce absolutní rozdíl (minimální hodnota; maximální hodnota). Ukazuje jaké je rozpětí odchylek při vyhodnocení rozpočtového hospodaření na konci roku od schválení rozpočtu před začátkem rozpočtového období.

Pro vyhodnocení hypotéz 6 a 7 je použit medián z indexu plnění rozpočtu v období 2010-2013.

3.7. Analýza daňových příjmů obcí

Analýza zahrnuje mediány absolutních rozdílů plnění rozpočtovaných hodnot daňových příjmů v rozpočtových výhledech oproti schválenému ročnímu rozpočtu a mediány absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot daňových příjmů v ročních rozpočtech obcí od počátku roku. V analýze je porovnána rozdílná hodnota plánovaných daňových příjmů a zjišťováno do jaké míry ovlivnila plánování změna rozpočtového určení daní, která vstoupila v platnost v roce 2013.

Analýza je završena porovnáním průměrných daňových příjmů během zkoumaného období, která zobrazuje navýšení daňových příjmů obcí v roce 2013, a to jak za průměr pro obce, tak i přepočteno na 1 obyvatele.

3.8. Analýza hospodaření obcí za období 2010-2013

Tato část analýzy vychází z údajů rozpočtů obcí ke konci rozpočtového období. Jedná se o hodnoty v letech 2010-2013. Analýza vyhodnocuje v druhovém třídění příjmy (daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery), výdaje (běžné a kapitálové). Výdaje vyhodnocuje také v odvětvovém třídění.

Pro jednotlivé druhy příjmů a výdajů a skupiny výdajů jsou spočítány následující hodnoty v každém roce zkoumaného období: minimální a maximální hodnota – zobrazující velikost rozpočtovaných hodnot u zkoumaných obcí, průměr, medián a variační koeficient

$$\text{variační koeficient} = \frac{\text{směrodatná odchylka}}{\text{průměr}} * 100$$

Dále je počítáno rozpětí hodnot, průměr, medián a variační koeficient souhrnně za celé zkoumané období.

3.9. Analýza zadluženosti obcí v období 2010-2013

V této části je vyhodnocena průměrná zadluženost a dluhová služba zkoumaných obcí v letech 2010-2013. Jsou také porovnány skupiny obcí zveřejňující a nezveřejňující rozpočtové výhledy na webových stránkách – průměrná zadluženost a průměrná dluhová služba pro tyto skupiny obcí. Tyto skupiny jsou vyhodnoceny pomocí přepočtené zadluženosti na 1 obyvatele.

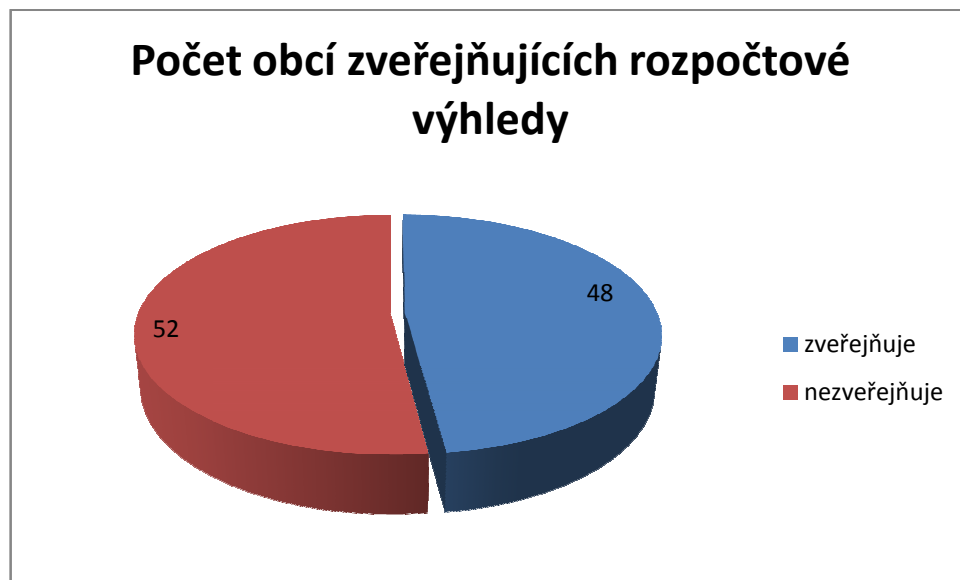
4. Analýza hospodaření vybraných obcí ČR

Analýza hospodaření proběhne na vybraném vzorku 100 obcí v České Republice. Zaměří se na vyhodnocení praxe využívání rozpočtových výhledů obcemi pro střednědobé rozpočtové plánování, na analýzu hospodaření obcí během jednoho rozpočtového roku, výši a vliv změn v rozpočtech běžného roku.

4.1. Analýza rozpočtových výhledů obcí

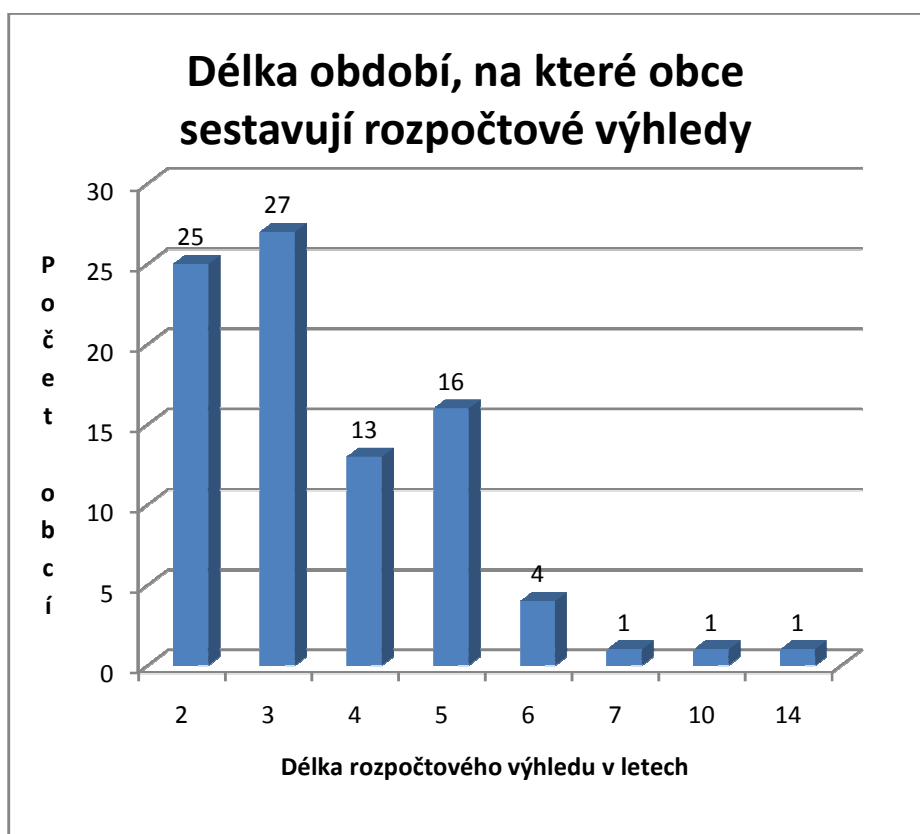
První část analýzy hospodaření obcí je zaměřená na rozpočtové výhledy. Na základě webových stránek jednotlivých obcí ze zkoumaného vzorku proběhla první část analýzy zaměřená na zveřejňování rozpočtových výhledů na webových stránkách obcí. Na základě tohoto průzkumu je patrné, že rozpočtový výhled sestavuje 86 obcí – buď je zveřejněn, nebo v zápise z jednání zastupitelstva města je patrné, že rozpočtový výhled byl schválen na určité období. Ze zkoumaného vzorku zveřejňuje rozpočtové výhledy pouze 48 obcí. U většiny obcí se jedná o aktuální platné rozpočtové výhledy, 23 obcí ze zkoumaného vzorku zveřejňuje i starší rozpočtové výhledy.

Graf 1: Počet obcí zveřejňujících rozpočtové výhledy na webových stránkách

Podle zákona č. 250/2000 Sb. je doporučená délka rozpočtových výhledů 2 až 5 let. V analyzovaném vzorku obcí se právě toto časové rozpětí objevuje nejčastěji. Obce nejčastěji sestavují rozpočtové výhledy na 2 nebo 3 roky. Několik obcí sestavuje rozpočtový výhled v delším časovém horizontu než je 5 let.

Graf 2: Délka období, na které obce sestavují rozpočtové výhledy

V zákoně č. 250/2000 Sb. není stanovena skladba rozpočtového výhledu. Struktura, ve které bude sestaven, je čistě v kompetenci jednotlivých obcí. Zákon říká, že rozpočet pro běžný rok by měl vycházet z rozpočtového výhledu. Z toho důvodu je důležité vhodně zvolit strukturu rozpočtového výhledu.

Tabulka 3: Struktura, ve které obce sestavují rozpočtové výhledy

Struktura	Počet obcí
Základní	38
Základní s rozpisem výdajů a úvěrů	11
Rozpis příjmů a výdajů	9
Podobnost ročnímu rozpočtu	5
Podrobný s analýzou min. hospodaření	4

Za základní strukturu rozpočtového výhledu je považováno jeho sestavení v následující skladbě dle druhového třídění:

- příjmy: daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery
- výdaje: běžné a kapitálové
- financování

U téměř všech zkoumaných obcí je toto rozdělení příjmů a výdajů patrné. Výjimku tvoří jen některé rozpočtové výhledy, které jsou sestaveny v členění dle jednotlivých příjmů a výdajů, kde některé z výše uvedených chybí, protože obce vytvářejí výhled na jednotlivé projekty v rámci běžné i kapitálové činnosti obce. V některých rozpočtových výhledech je k základní struktuře připojen rozpis jednotlivých úvěrů a jejich splátek, a také rozpis výdajů, v tomto případě se jedná spíše o investiční projekty dané obce.

U 5 obcí ze zkoumaného vzorku je rozpočtový výhled sestavován ve struktuře ročního rozpočtu nebo jemu velmi podobné. Ze 100 obcí sestavují rozpočtový výhled 4 obce s podrobnou analýzou hospodaření minulých let a podrobně v něm mají rozplánovány jednotlivé investiční záměry obce.

Z 67 obcí ze zkoumaného vzorku, které rozpočtový výhled zveřejňují nebo jej zaslaly, dochází u 27 obcí k aktualizaci již platných rozpočtových výhledů. Jedná se většinou o obce, které jej sestavují na 2 roky, dále pak o obce sestavující rozpočtový výhled na 3 a některé i na 4 roky, které aktualizují poslední rok již platného rozpočtového výhledu při sestavení výhledu na další období.

4.2. Analýza schvalování ročního rozpočtu na základě rozpočtových výhledů obcí

Prováděná analýza zahrnuje rozpočtové výhledy u celkem 48 obcí alespoň v jednom zkoumaném roce (23 rozpočtových výhledů zveřejněno na webových stránkách a 25 rozpočtových výhledů zasláno městy) za období 2010-2013.

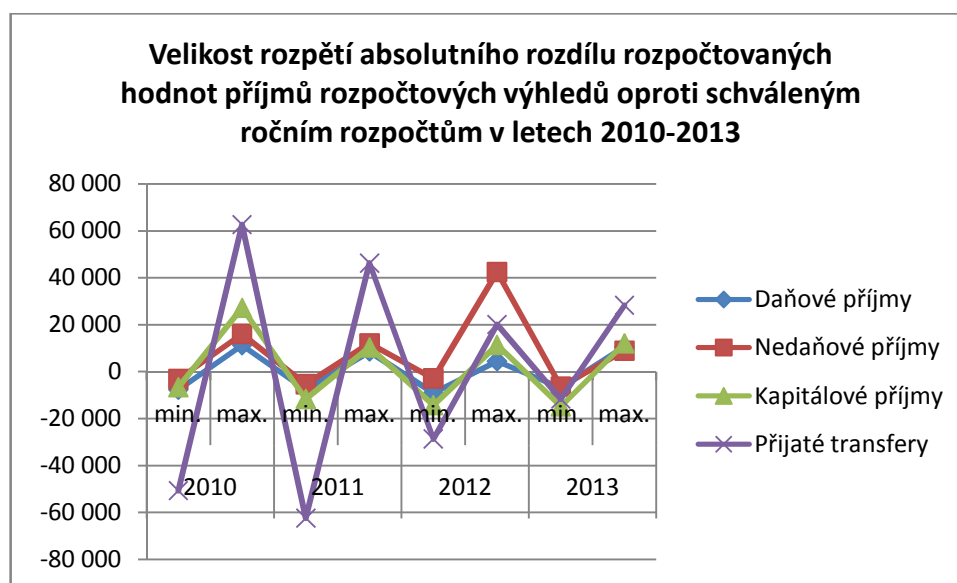
Střednědobé finanční plánování je důležité pro dlouhodobou udržitelnost a rozvoj obce, protože obce plánují investiční projekty na několik let dopředu. Využívání rozpočtových výhledů jim umožní zhodnotit finanční náročnost a proveditelnost projektů ze zásobníku záměrů obce za udržení stavu silného finančního zdraví obce.

Tabulka 4: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013

	2010		2011		2012		2013	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Daňové příjmy	-7 608	11 320	-7 641	8 644	-8 997	4 441	-6 789	10 611
Nedaňové příjmy	-3 164	16 074	-5 340	12 069	-2 877	42 483	-6 350	8 925
Kapitálové příjmy	-6 669	27 206	-11 617	10 363	-14 250	11 390	-14 815	12 062
Přijaté transfery	-50 659	62 665	-62 349	46 255	-28 633	20 164	-11 628	28 349
Příjmy	-62 141	95 254	-60 085	83 389	-30 500	63 888	-24 121	51 426
Běžné výdaje	-7 440	61 709	-10 897	68 308	-15 031	62 454	-8 697	65 652
Kapitálové výdaje	-60 597	105 611	-6 805	60 958	-60 445	60 935	-156 880	45 579

Obce ze zákona musí sestavovat rozpočtový výhled, ale praxe jeho využívání obcemi se liší. Některé obce jej pravidelně aktualizují a vychází z něj při sestavování ročního rozpočtu, některé například i tím, že z rozpočtového výhledu pro daný rok se stane rozpočet na běžné období. Nakolik obce při sestavování rozpočtových výhledů dodržují zásadu opatrnosti a neuvažují o nedosažitelných příjmech anebo nepodhodnocují výdaje, vypovídá rozdílná hodnota mezi rozpočtovým výhledem a schvalovaným rozpočtem. Nejhuře obce plánují kapitálové výdaje a přijaté transfery.

Graf 3: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot příjmů rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013

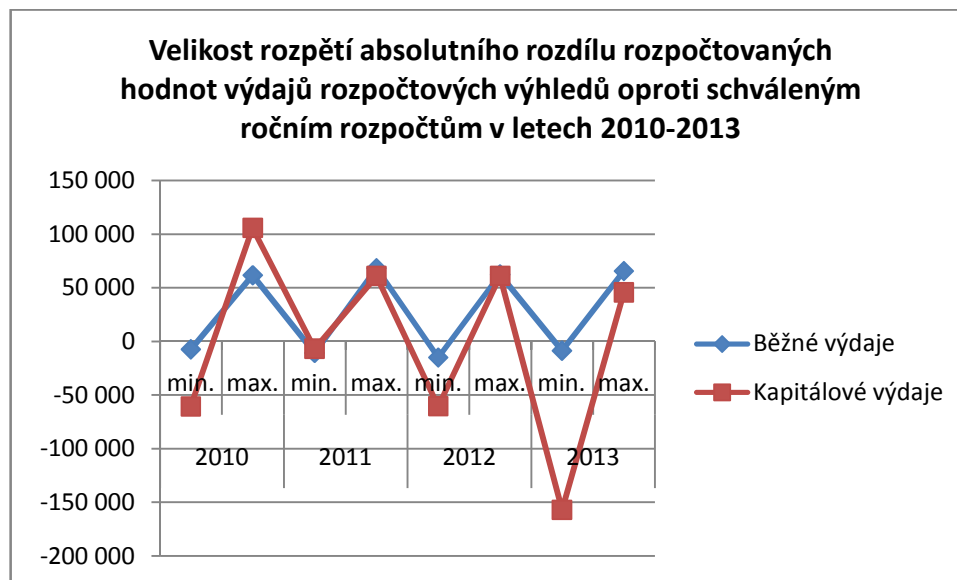

K největším výkyvům na příjmové stránce dochází u přijatých transferů, kdy dochází k největším rozdílům plánovaných hodnot ze všech druhů příjmů, ale také u přijatých transferů v průběhu času, kdy dochází k zpřesňování jejich plánování. V roce 2012

došlo k výraznému rozdílu plánované hodnoty nedaňových příjmů u jedné ze zkoumaných obcí.

Graf 4: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot výdajů rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013

Po výdajové stránce obce hůře plánují své kapitálové výdaje než běžné. Běžné výdaje se v průběhu času příliš nemění, a proto je jejich plánování odvozováno na základě předcházejících období. U kapitálových výdajů není předem zřejmé, ve kterém roce budou nakonec prostředky vynaloženy. Investiční projekty mnohdy závisí na přijetí dotace či schválení žádosti o úvěr. Výrazná odchylka u kapitálových výdajů v roce 2013 je způsobena neuskutečněním investice plánované v rozpočtovém výhledu u jedné ze zkoumaných obcí.

Graf 5: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot rozpočtových výhledů oproti schváleným rozpočtům za celkové příjmy a celkové výdaje v letech 2010-2013

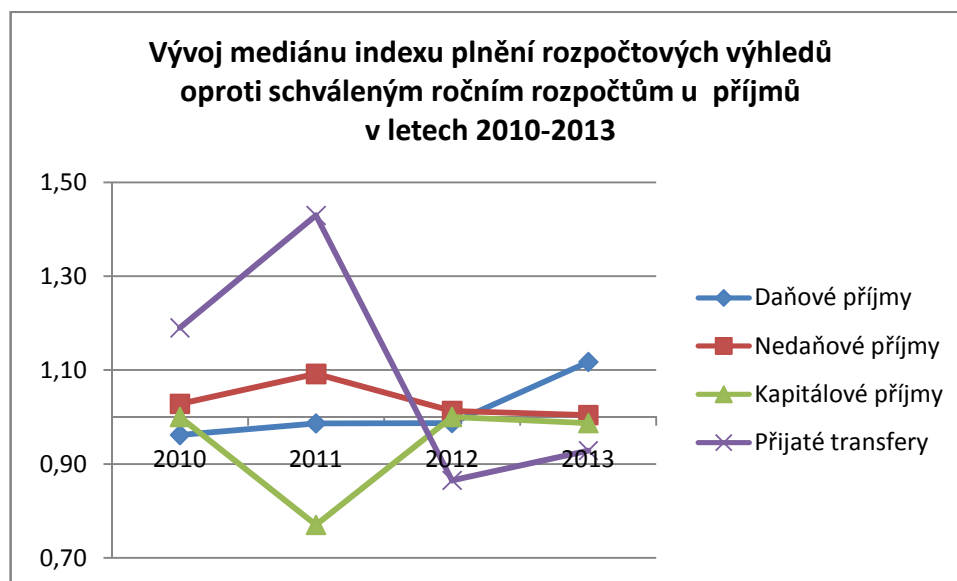
Při srovnání příjmové a výdajové části dochází k větším výkyvům u výdajů. Je to způsobeno zejména kapitálovými výdaji (v roce 2013 již zmíněnou neuskutečnou investicí u jedné ze zkoumaných obcí). Na příjmové stránce největší výkyvy zaznamenávají přijaté transfery, které také zahrnují dotace na investiční projekty obcí.

Tabulka 5: Medián z indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	0,96	0,99	0,99	1,12
Nedaňové příjmy	1,03	1,09	1,01	1,00
Kapitálové příjmy	1,00	0,77	1,00	0,99
Přijaté transfery	1,19	1,43	0,87	0,93
Příjmy	1,00	1,12	1,00	1,07
Běžné výdaje	1,00	0,99	0,98	0,99
Kapitálové výdaje	0,96	1,80	1,19	1,39
Výdaje	0,98	1,11	1,02	1,11

Pro potvrzení hypotézy 1, tj. zda obce dodržují zásadu pravdivosti a opatrnosti a nenadhodnocují příjmy a nepodhodnocují výdaje, je použit medián z indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu na začátku roku. Střední hodnota rozdělí zkoumaný vzorek na dvě části a umožní určit, zda většina obcí z analyzovaného vzorku tuto zásadu dodržuje či ne.

Graf 6: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům u příjmů v letech 2010-2013

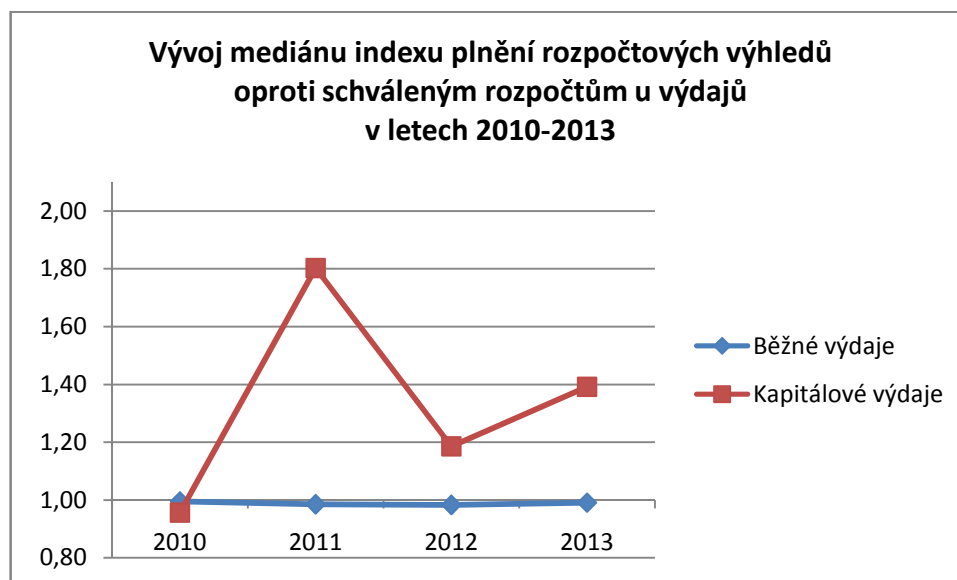
Z grafu vyplývá, že více než polovina obcí ze zkoumaného vzorku většinu svých příjmů nenadhodnocuje. Výjimku tvoří v roce 2011 kapitálové příjmy, které byly

nadhodnoceny u většiny ze zkoumaných obcí a dále přijaté transfery v letech 2012 a 2013, kdy byly mírně nadhodnoceny, nejspíš z důvodu jejich výrazného nárůstu oproti očekávání v roce 2011.

Z grafu je také patrné, že přijaté transfery jsou ve skutečnosti vyšší, než byly plánovány v rozpočtovém výhledu. To je způsobeno tím, že obec má na začátku rozpočtovaného období většinu dotací již schválených a v rozpočtovém výhledu je pouze odhaduje na základě minulých období a žádostí o schválení dotací.

Nejpřesněji měly obce své příjmy v rozpočtových výhledech naplánovány v roce 2012. V roce 2013 je u daňových příjmů patrné zvýšení oproti plánu v rozpočtovém výhledu obcí u většiny z nich. V roce 2013 vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní, díky které došlo ke zvýšení daňových příjmů obcí.

Graf 7: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům u výdajů v letech 2010-2013

Rozdíl plánovaných běžných výdajů se v průběhu zkoumaného období příliš nemění, a také nedochází k jejich podhodnocení u většiny obcí ze zkoumaného vzorku. Kapitálové výdaje zaznamenávají výrazné změny během zkoumaného období, dochází k jejich výraznému podhodnocení u většiny ze zkoumaných obcí kromě roku 2010.

Z analyzovaných dat vyplývá, že se obce snaží dodržovat zásadu pravdivost a opatrnosti u rozpočtových výhledů. U příjmů se jim to daří nejméně u kapitálových příjmů, u výdajů nedodrжуje zásadu opatrnosti většina obcí u kapitálových výdajů. Hypotézu 1 lze potvrdit u příjmů a běžných výdajů.

Hypotézu 2 lze jednoznačně potvrdit u výdajů, kdy kapitálové výdaje jsou výrazně hůře plánovány než běžné. Po příjmové stránce jsou nejhůře plánovány přijaté transfery. Kapitálové příjmy jsou plánovány na stejné úrovni jako nedaňové příjmy kromě roku 2011.

4.3. Analýza schvalování ročního rozpočtu na základě rozpočtových výhledů obcí v porovnání obcí, které svůj rozpočtový výhled aktualizují a které ne

U 27 obcí ze zkoumaného vzorku dochází k pravidelnému aktualizování rozpočtových výhledů. Většinou se jedná o rozpočtové výhledy schválené na období 2 let, pak na období 3 a 4 let. Tyto obce plánují v kratším časovém úseku než ostatní obce, a tudíž by mělo být jejich hospodaření přesnější.

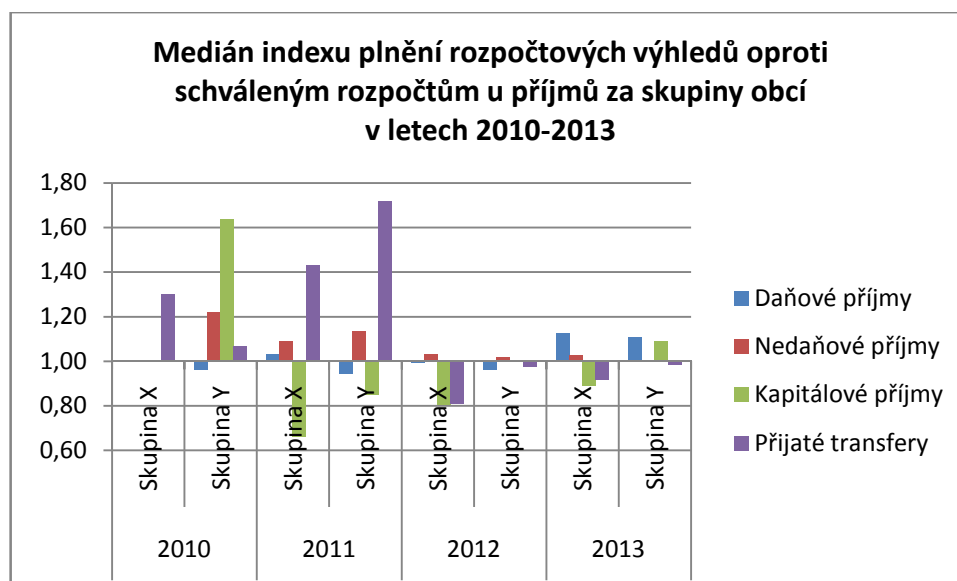
Skupina X představuje obce, které aktualizují své rozpočtové výhledy a skupina Y ostatní obce.

Tabulka 6: Medián indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu za obce, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní v letech 2010-2013

	2010		2011		2012		2013	
	Skupina X	Skupina Y	Skupina X	Skupina Y	Skupina X	Skupina Y	Skupina X	Skupina Y
Daňové příjmy	1,00	0,96	1,03	0,94	0,99	0,96	1,13	1,10
Nedaňové příjmy	1,00	1,22	1,09	1,13	1,03	1,02	1,02	1,00
Kapitálové příjmy	1,00	1,64	0,66	0,85	0,80	1,00	0,89	1,09
Přijaté transfery	1,30	1,07	1,43	1,72	0,81	0,97	0,92	0,99
Příjmy	1,00	1,03	1,12	1,21	1,00	1,00	1,06	1,07
Běžné výdaje	1,02	0,96	1,00	0,92	1,00	0,99	0,98	1,00
Kapitálové výdaje	1,05	1,00	1,63	2,27	1,44	1,05	1,94	1,25
Výdaje	1,03	0,96	1,10	1,17	1,02	0,99	1,20	1,07

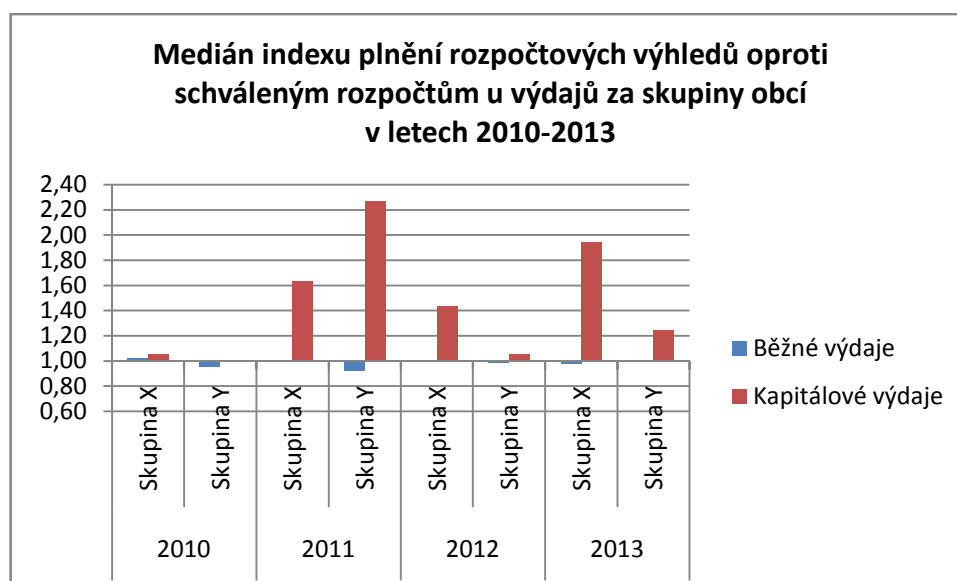
U obcí aktualizujících své rozpočtové výhledy je rozpočtové plánování přesnější u daňových a nedaňových příjmů v letech 2010-2012. V roce 2013 byly při plánování daňových a nedaňových příjmů přesnější obce ostatní. U příjmů kapitálových a přijatých transferů není plánování přesnější u obcí ze skupiny X, v roce 2013 dokonce dochází k většímu nadhodnocení kapitálových příjmů na rozdíl od obcí ostatních. Přesnost plánování přijatých transferů je přesnější u ostatních obcí, výjimku tvoří rok 2011, kdy je však velký rozdíl rozpočtovaných hodnot u obou skupin obcí.

Graf 8: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schváleným rozpočtům u příjmů za skupiny obcí, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní

Obce aktualizující rozpočtové výhledy jsou přesnější v plánování svých výdajů, ale obce ostatní spíše nadhodnocují své výdaje v souladu se zásadou opatrnosti. V prvních dvou letech ze zkoumaného období jsou u kapitálových výdajů přesnější obce aktualizující rozpočtové výhledy, v následujících dvou letech obce ostatní. U kapitálových výdajů v letech 2011-2013, zejména pak v roce 2011 a 2013, dochází k výrazné nepřesnosti v plánování u obou skupin obcí.

Graf 9: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným rozpočtům u výdajů za skupiny obcí, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní

4.4. Analýza změn skutečného výsledku hospodaření od počátku rozpočtového roku

Analýza zahrnuje 100 obcí z České Republiky za období 2010-2013.

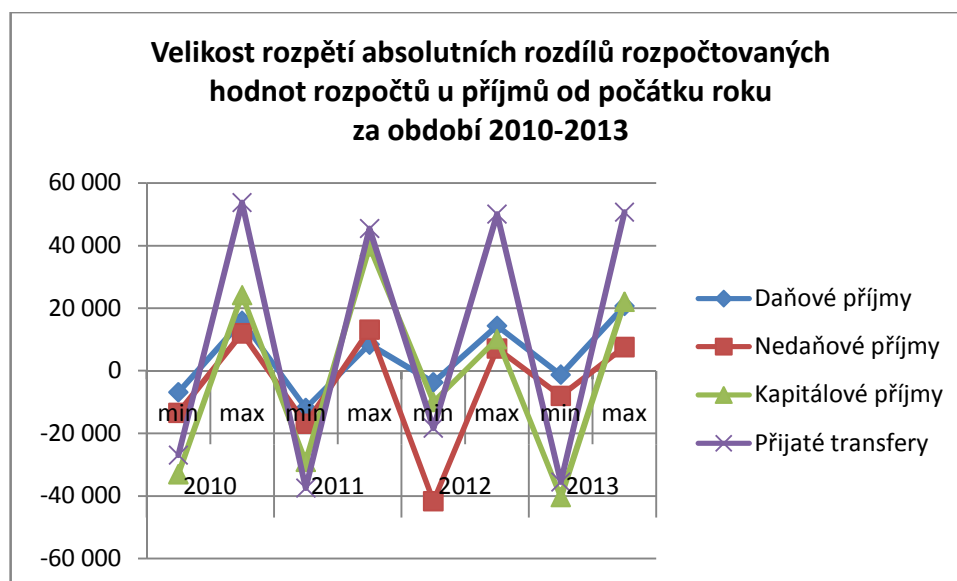
Největší odchylky v plánovaných údajích jsou stejně jako u plánovaných hodnot z rozpočtových výhledů u přijatých transferů a kapitálových výdajů. Při plánování v rámci jednoho rozpočtového období dochází k větším odchýlkám na příjmové stránce rozpočtu než ve střednědobém plánování, naopak je tomu u výdajů.

Tabulka 7: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot skutečného výsledku hospodaření od počátku rozpočtového roku za období 2010-2013

	2010		2011		2012		2013	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Daňové příjmy	-6 833	15 926	-11 868	8 405	-3 691	14 382	-1 233	20 681
Nedaňové příjmy	-13 475	11 942	-16 913	13 104	-41 627	7 072	-8 033	7 540
Kapitálové příjmy	-33 003	24 205	-29 095	39 752	-9 927	10 165	-40 302	22 094
Přijaté transfery	-26 887	53 769	-37 438	45 523	-18 284	50 127	-35 490	50 686
Příjmy	-36 401	57 774	-33 158	58 738	-19 737	48 201	-33 818	51 329
Běžné výdaje	-10 951	40 728	-7 581	39 208	-28 330	27 222	-30 073	23 859
Kapitálové výdaje	-61 247	57 602	-52 484	79 173	-73 469	59 572	-29 835	74 103
Výdaje	-59 982	62 202	-50 754	77 688	-79 205	55 389	-32 501	62 039

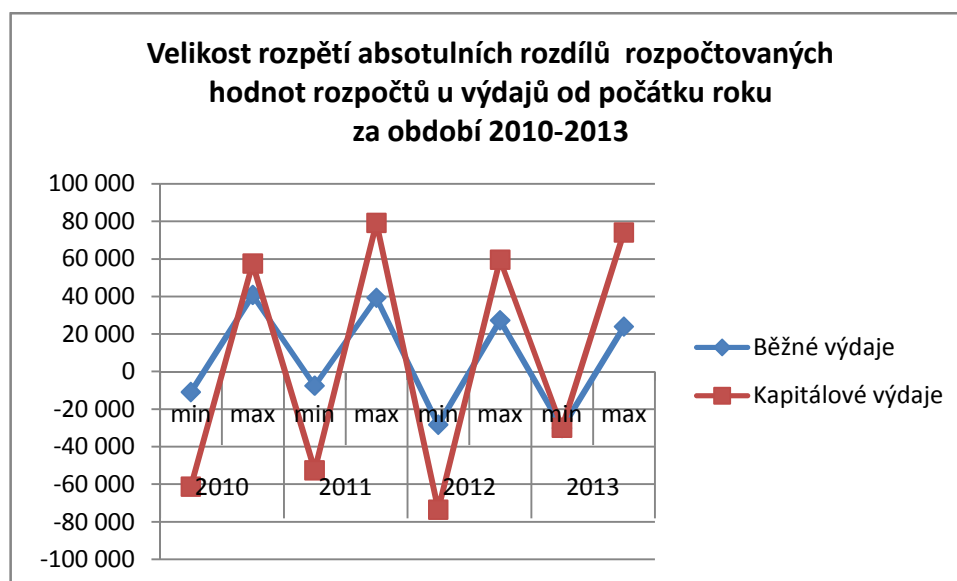
Příjmy jsou plánovány během zkoumaného období na přibližně stejné úrovni. Největší rozpětí absolutních rozdílů je u přijatých transferů, stejně jako tomu je u plánování na střednědobé úrovni. Velké rozdíly od plánovaných hodnot jsou také u kapitálových příjmů ve všech letech, výjimku tvoří rok 2012. U nedaňových příjmů je velký rozdíl také v roce 2012 (výrazně vyšší plánovaná hodnota nedaňových příjmů u jedné obce než byla jejich hodnota na konci rozpočtového období).

Graf 10: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u příjmů od počátku roku za období 2010-2013

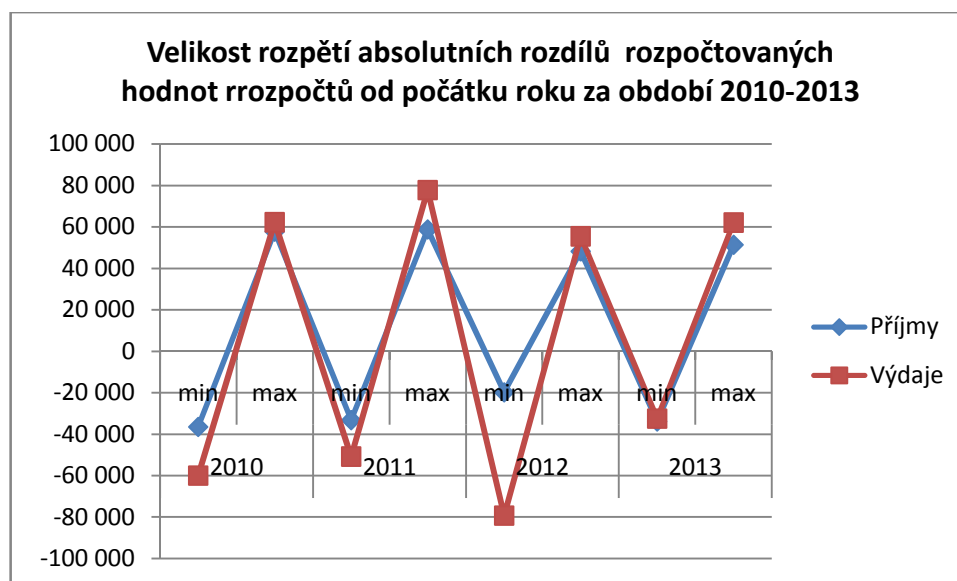
Stejně jako ve střednědobém plánování i během plánování v rámci jednoho rozpočtového období dochází k větším výkyvům u kapitálových výdajů než u běžných.

Graf 11: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u výdajů od počátku roku za období 2010-2013

V následujícím grafu zobrazujícím celkové příjmy a výdaje je vidět, že výkyvy u příjmů i výdajů jsou na přibližně stejné úrovni.

Graf 12: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů od počátku roku za období 2010-2013

Velikost rozdílů výdajů rozdělených do skupin podle odvětvového třídění zobrazuje následující tabulka. Dle odvětvového třídění jsou největší odchylky v ročním plánování u skupiny Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství a skupiny Služby pro obyvatelstvo, další je pak skupina Všeobecná veřejná správa a služby. Jsou to také nejvýznamnější skupiny výdajů u této kategorie obcí.

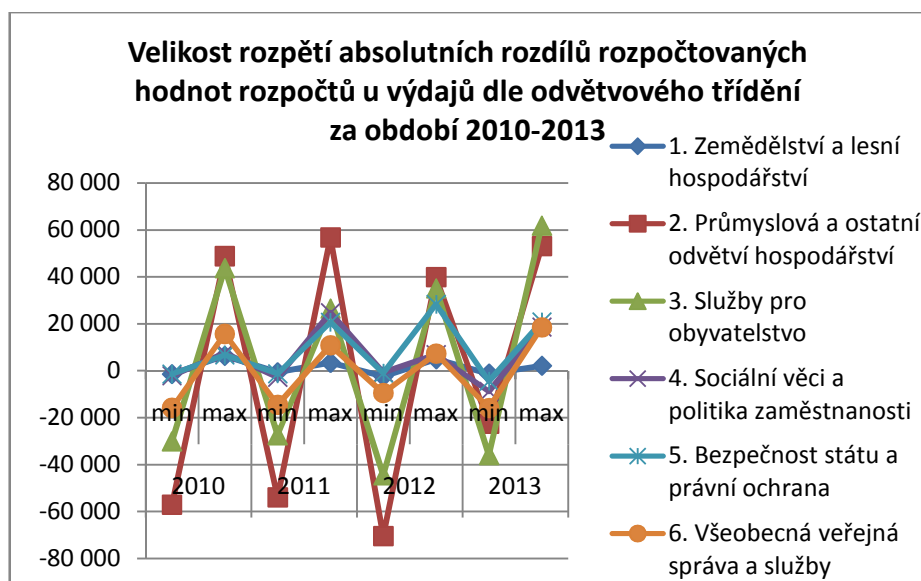
Tabulka 8: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění od počátku roku v letech 2010-2013

Výdaje dle odvětvového třídění	2010		2011		2012		2013	
	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
1. Zemědělství a lesní hospodářství	-1 375	6 384	-556	3 500	-2 309	5 000	-1 170	2 168
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	-57 005	48 806	-53 949	56 781	-70 389	39 923	-22 571	53 140
3. Služby pro obyvatelstvo	-30 023	43 706	-27 339	26 500	-44 434	35 088	-35 847	61 807
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	-2 097	7 616	-2 800	24 704	-736	6 914	-8 740	18 620
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	-1 404	6 775	-1 224	20 727	-1 033	28 296	-4 379	20 843
6. Všeobecná veřejná správa a služby	-15 840	15 745	-14 556	10 915	-9 465	7 379	-15 902	18 531

U ostatních skupin výdajů je odchylka téměř stejně velká v průběhu celého zkoumaného období. Nejmenší rozdíly jsou ve skupině Zemědělství a lesní hospodářství, v této skupině ale většina obcí má minimální výdaje nebo dokonce žádné.

Graf 13: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění za období 2010-2013

Pro potvrzení hypotézy 6, tj. zda obce dodržují zásadu pravdivosti a opatrnosti a nenadhodnocují příjmy a nepodhodnocují výdaje, použijeme střední hodnotu z indexu plnění rozpočtu, které jsou v následující tabulce. Střední hodnota rozdělí zkoumaný vzorek na dvě části a umožní určit, zda většina obcí z analyzovaného vzorku tuto zásadu dodržuje či ne.

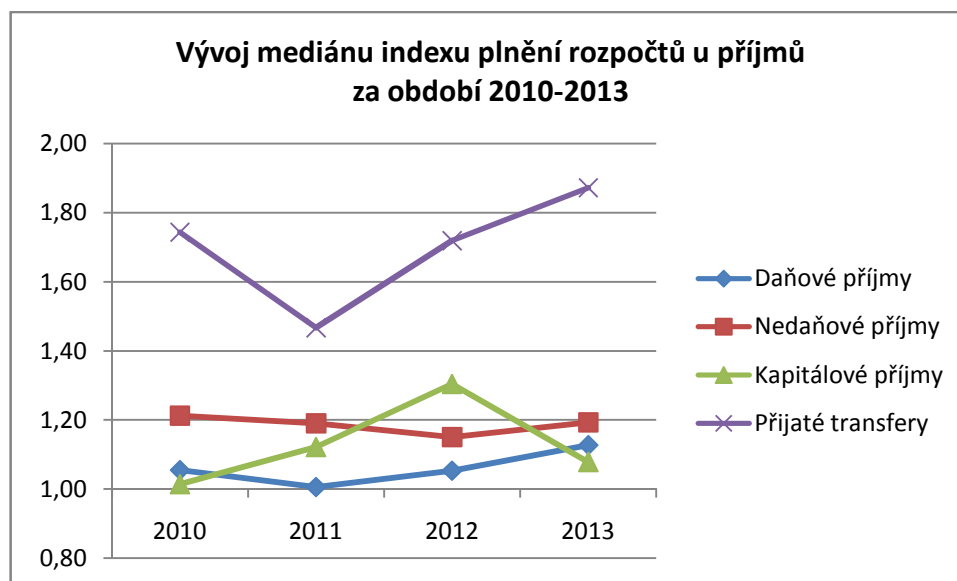
Tabulka 9: Medián z indexu plnění rozpočtů rozpočtovaných hodnot za období 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Daňové příjmy	1,06	1,01	1,05	1,13
Nedaňové příjmy	1,21	1,19	1,15	1,19
Kapitálové příjmy	1,01	1,12	1,30	1,08
Přijaté transfery	1,74	1,47	1,72	1,87
Příjmy celkem	1,19	1,14	1,18	1,23
Běžné výdaje	1,07	1,06	1,04	1,01
Kapitálové výdaje	1,13	1,09	1,11	1,26
Výdaje celkem	1,10	1,07	1,06	1,10

V rámci ročního rozpočtového plánování nedochází k nadhodnocování příjmů. Příjmová část rozpočtu je tedy plánována v souladu se zásadou opatrnosti. Nejčastěji jsou plánovány přijaté transfery, stejně jako tomu je v rámci střednědobého finančního plánování obcí. Nejlépe obce plánují své daňové příjmy. V roce 2013, kdy vstoupila v platnost novela zákona o rozpočtovém určení daní, kterou došlo ke zvýšení daňových příjmů obcí, byl větší rozdíl plánovaných hodnot jak v rozpočtových výhledech, tak i na konci ročního rozpočtového období. Nedaňové a kapitálové příjmy jsou plánovány

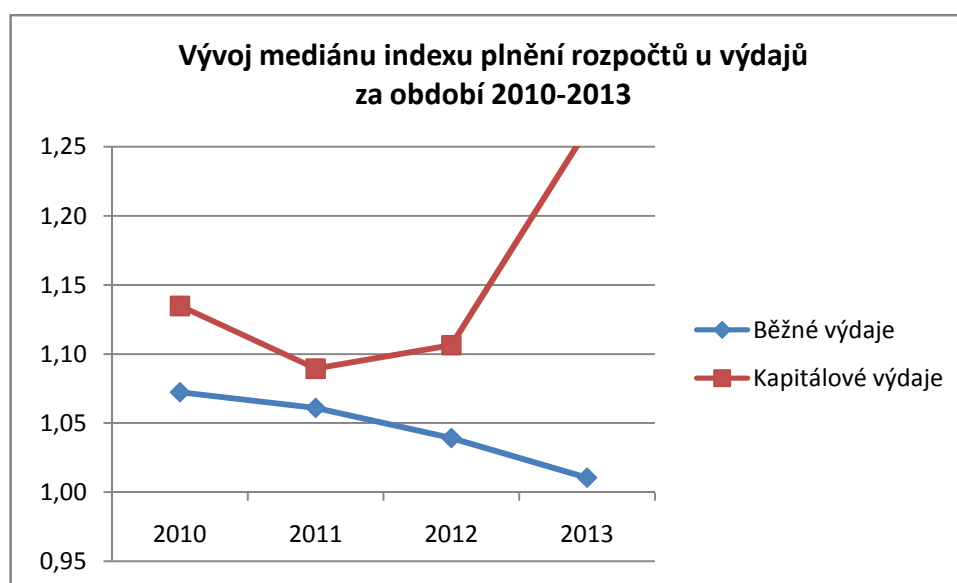
u většiny obcí ze zkoumaného vzorku mírně podhodnocené během celého zkoumaného období v souladu se zásadou opatrnosti.

Graf 14: Vývoj mediánu plnění rozpočtů u příjmů za období 2010-2013

Výdaje jsou na začátku rozpočtového období podhodnocené. Stejně jako při plánování střednědobých rozpočtových výhledů i u ročních rozpočtů jsou hůře plánovány kapitálové výdaje. U běžných výdajů dochází ke zlepšování jejich plánování v průběhu zkoumaného období u většiny zkoumaných obcí. Ale v ročním plánování dochází k větší odchylce rozpočtovaných hodnot běžných výdajů oproti plánování na střednědobé úrovni.

Graf 15: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtů u výdajů za období 2010-2013

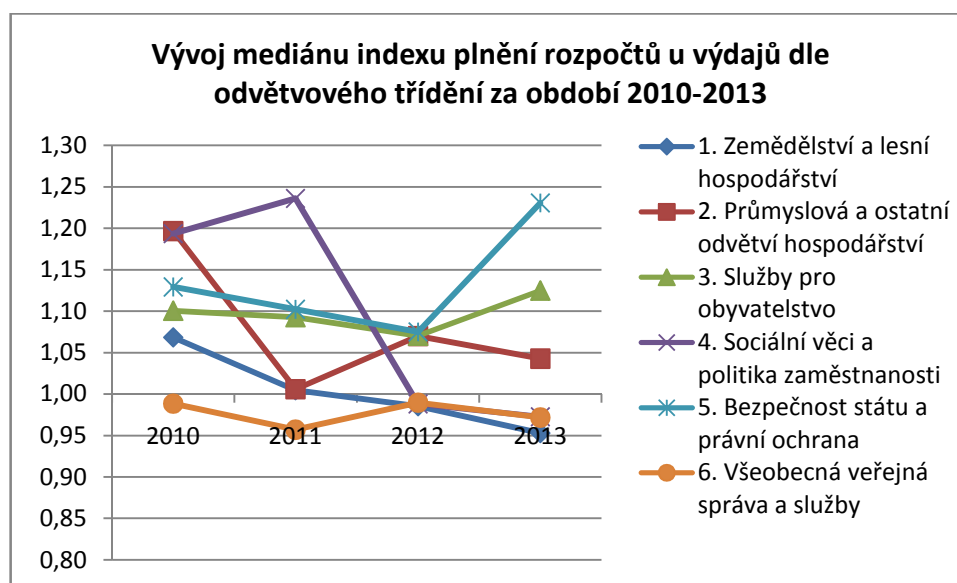
Střední hodnoty výdajů dle odvětvového třídění zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 10: Medián indexu plnění rozpočtů u výdajů v rozdělení podle odvětvového třídění v letech 2010-2013

Výdaje dle odvětvového třídění	2010	2011	2012	2013
1. Zemědělství a lesní hospodářství	1,07	1,00	0,99	0,95
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1,20	1,01	1,07	1,04
3. Služby pro obyvatelstvo	1,10	1,09	1,07	1,12
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	1,19	1,24	0,99	0,97
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	1,13	1,10	1,08	1,23
6. Všeobecná veřejná správa a služby	0,99	0,96	0,99	0,97

Plánování výdajů v členění dle odvětvového třídění je nejpřesnější u skupiny všeobecná veřejná správa a služby, kdy tyto výdaje jako jediné nejsou podhodnocené ve všech letech zkoumaného období u většiny obcí z analyzovaného vzorku. Skupina zemědělství a lesní hospodářství je skupinou nejméně zastoupenou ve výdajích obcí, u většiny obcí na tuto skupinu výdajů nejsou vynakládány žádné nebo téměř žádné finanční prostředky. Ostatní skupiny výdajů jsou podhodnoceny, nejpřesněji byly výdaje plánovány v roce 2012 u většiny obcí ze zkoumaného vzorku. Odchytky při plánování jednotlivých skupin nejsou příliš veliké u většiny ze zkoumaných obcí.

Graf 16: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění za období 2010-2013

Hypotézu 6 se nepodařilo potvrdit ani vyvrátit. Příjmy obcí nejsou nadhodnocené, a tudíž jsou v souladu se zásadou opatrnosti. Ale výdaje jsou podhodnocené a nedodržují zásadu opatrnosti.

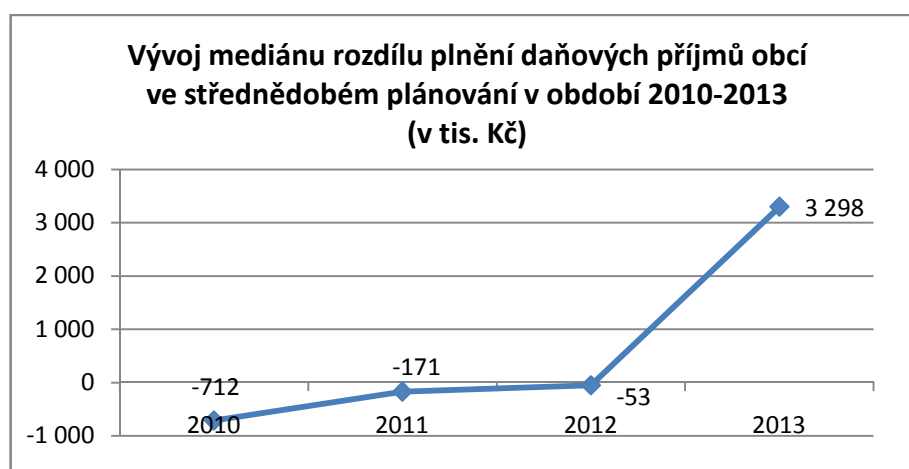
Stejně jako v rámci analýzy střednědobého plánování i v rámci ročního plánování jsou odchytky u kapitálových výdajů vyšší než u běžných. Ale z příjmů jsou největší

odchyly opět u přijatých transferů, kapitálové příjmy se příliš neliší od nedaňových ani daňových příjmů. Hypotézu 7 nelze zcela potvrdit ani vyvrátit.

4.5. Analýza daňových příjmů obcí ze zkoumaného vzorku v letech 2010-2013

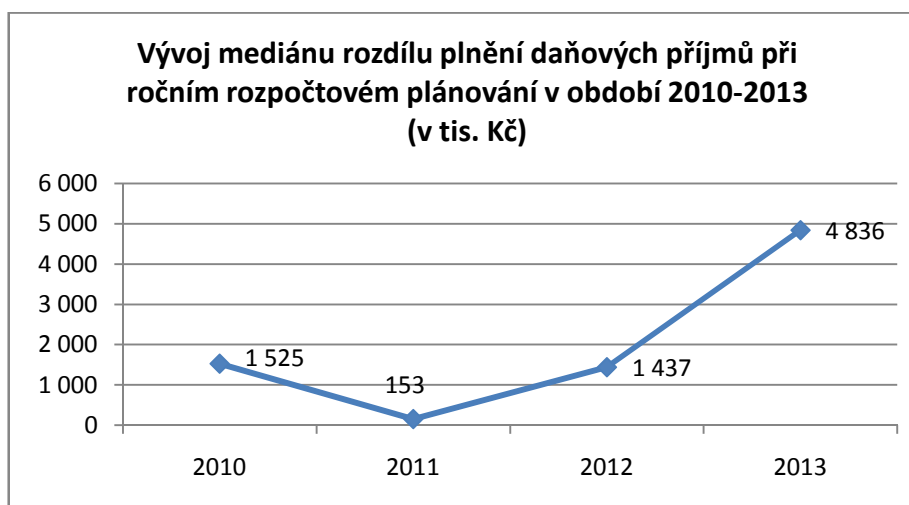
Nejlépe z příjmů obce plánují výši příjmů daňových, kdy se však za všechny zkoumané obce ve finančním plánování příliš neprojevila změna zákona o rozpočtovém určení daní, ve které došlo ke zvýšení daňových příjmů pro územně samosprávné celky.

Graf 17: Vývoj mediánu rozdílu plnění daňových příjmů obcí při střednědobém rozpočtovém plánování v období 2010-2013 (v tis. Kč)

V průběhu roku 2013, kdy novela vstoupila v platnost, se projevil výrazný rozdíl v plánovaných hodnotách oproti skutečným údajům, jak ve střednědobém finančním plánování, tak i v ročním plánování.

Graf 18: Vývoj mediánu rozdílu plnění daňových příjmů při ročním rozpočtovém plánování v období 2010-2013 (v tis. Kč)

Daňové příjmy byly na začátku období podhodnocené a novelou, kterou však obce nezahrnuly do svého finančního plánování, došlo k jejich výraznému zvýšení v rozpočtovém období.

Novela zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2013 přinesla obcím vyšší daňové příjmy. Nově se do výpočtu daňových příjmů obcí zahrnuje další kritérium, kterým je počet žáků škol zřízených obcemi. Novela navýšila daňové příjmy obcí, ale došlo také ke snížení dotačních příjmů na provoz škol na území obce.

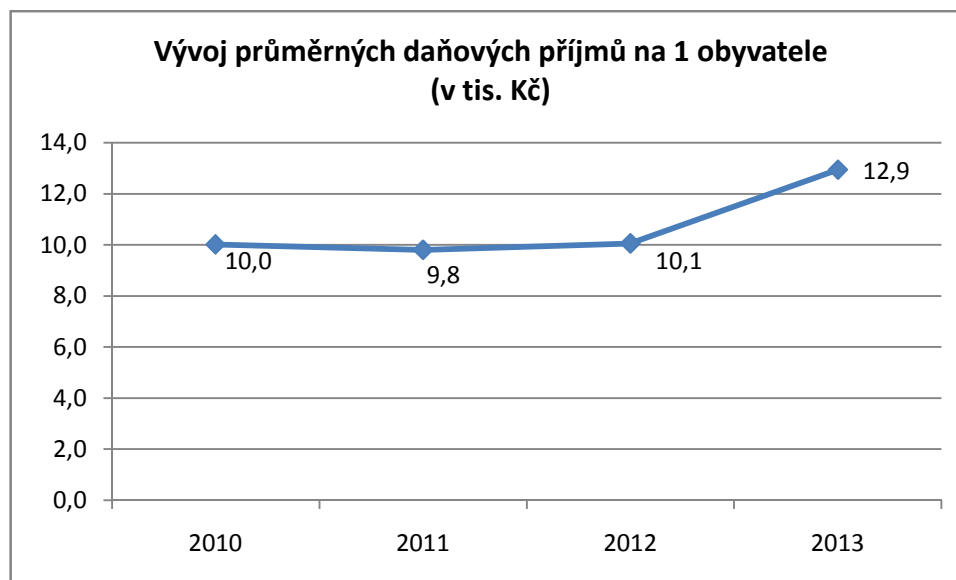
V následující tabulce jsou průměrné daňové příjmy celkem u zkoumaných obcí a průměrné daňové příjmy přepočtená na 1 obyvatele.

Tabulka 11: Průměrné daňové příjmy ke konci ročního rozpočtového období v letech 2010-2013 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013
Průměrné daňové příjmy	31 614	31 055	32 009	40 924
Průměrné daňové příjmy na 1 obyvatele	10,0	9,8	10,1	12,9

Novelou zákona došlo k navýšení daňových příjmů zkoumaných obcí průměrně o cca 8 milionů korun. Zvýšení daňových příjmů přineslo obcím do jejich rozpočtu oproti minulému roku navíc průměrně o 2 800 Kč na 1 obyvatele.

Graf 19: Vývoj průměrných daňových příjmů na 1 obyvatele u zkoumaných obcí v letech 2010-2013 (v tis. Kč)

Hypotézu 4 lze potvrdit jak v rámci plánování na střednědobé úrovni, tak i na roční úrovni.

4.6. Analýza hospodaření obcí za období 2010-2013

Následující analýza zahrnuje vyhodnocení statistických údajů o hospodaření obcí ke konci ročního rozpočtového období.

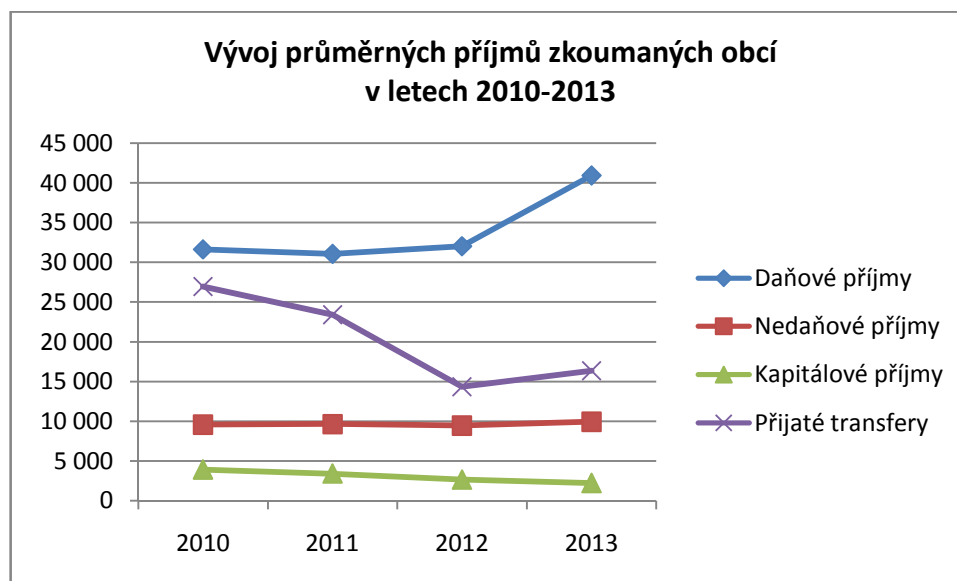
Tabulka 12: Statistické údaje příjmů za zkoumané obce v období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Rok	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef.
Daňové příjmy	2010	16 434	57 746	31 614	30 422	27,01
	2011	16 153	54 994	31 055	29 645	25,68
	2012	16 137	57 953	32 009	30 648	26,61
	2013	22 679	65 748	40 924	39 059	25,19
Nedaňové příjmy	2010	1 453	29 804	9 596	8 207	61,35
	2011	1 377	27 319	9 654	8 094	61,85
	2012	1 216	26 952	9 461	8 137	60,98
	2013	1 108	31 380	9 962	8 593	62,03
Kapitálové příjmy	2010	62	38 505	3 935	2 129	147,49
	2011	20	46 235	3 422	1 635	168,93
	2012	-1 504	25 371	2 665	1 097	144,34
	2013	31	23 394	2 233	1 120	163,11
Přijaté transfery	2010	4 889	109 085	26 945	20 304	77,91
	2011	5 314	114 833	23 402	15 277	79,21
	2012	2 821	101 041	14 334	10 238	91,07
	2013	3 360	121 135	16 338	10 085	102,11
Příjmy celkem	2010	34 023	160 567	72 089	65 028	39,66
	2011	29 698	172 284	67 533	60 213	36,61
	2012	29 204	164 438	58 468	55 001	35,10
	2013	35 476	220 056	69 457	65 276	35,45

Nejvýznamnějším příjmem obcí jsou daňové příjmy, jejich vývoj se v čase příliš nemění. V roce 2013 došlo změnou rozpočtového určení daní k jejich zvýšení v rozpočtech obcí. Většina příjmů obcí se projevuje stabilitou v čase, tzn. že nedochází k přílišným změnám v jejich výši. Výjimkou mohou být přijaté transfery, které se u některých ze zkoumaných obcí projevují velikými výkyvy v průběhu zkoumaného období.

Velkou variabilitou se mezi obcemi projevují kapitálové příjmy, které jsou z hlediska významnosti pro obce nejnižší příjmovou položkou rozpočtu. Naopak nejmenší variabilitu mají daňové příjmy, které jsou pro obce největším příjmem do obecního rozpočtu.

Graf 20: Vývoj průměrných příjmů zkoumaných obcí v letech 2010-2013

V následující tabulce jsou statistické údaje za jednotlivé druhy příjmů souhrnně za zkoumané období.

Tabulka 13: Celkové statistické údaje příjmů u zkoumaných obcí za období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef
Daňové příjmy	16 137	65 748	33 900	30 535	2,60
Nedaňové příjmy	1 108	31 380	9 668	8 172	1,55
Kapitálové příjmy	-1 504	46 235	3 064	1 377	33,49
Přijaté transfery	2 821	121 135	20 255	12 757	14,30
Příjmy celkem	29 204	220 056	66 887	62 621	4,26

Nejmenší variabilitu v čase u příjmů mají nedaňové a daňové příjmy obcí, naopak nejvyšší kapitálové příjmy. Obce nejhůře plánují přijaté transfery, jak ve střednědobém horizontu, tak i v rámci jednoho rozpočtového období. Jejich variabilita je 14,3 % ve zkoumaném období 2010-2013. Variabilita celkových příjmů rozpočtů obcí je 4,26 %.

Následující tabulka je zaměřena na srovnání statistických údajů u výdajů v druhovém třídění.

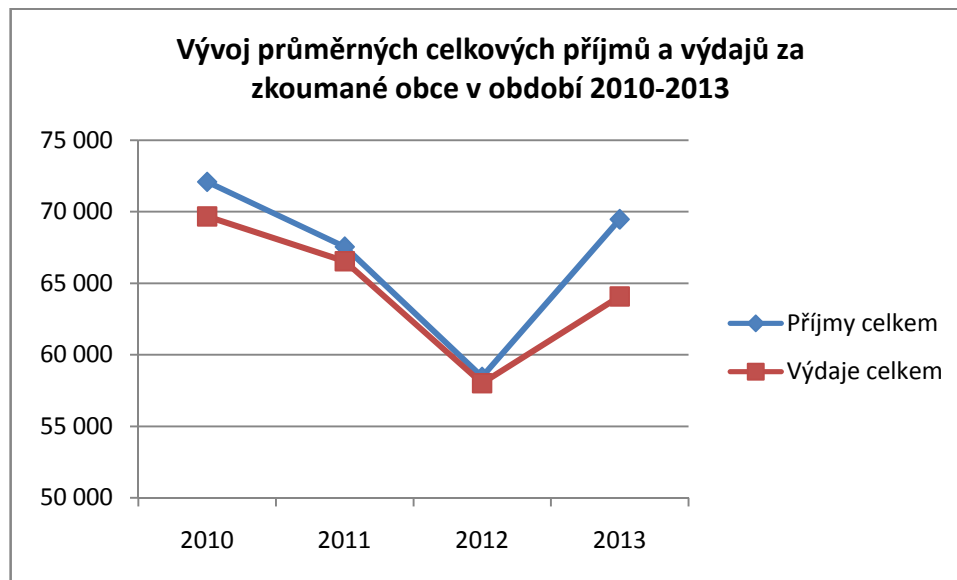
Po výdajové stránce rozpočtů jsou pro obce důležitější běžné výdaje sloužící k zajištění statků a služeb, které obce financují. Běžné výdaje se pravidelně opakují a jejich výše bývá přibližně stejná, a proto obce tyto výdaje snáze plánují. Kapitálové výdaje jsou pro obce důležité, protože slouží k financování projektů, které přinesou zlepšení situace v obci a zajistí její rozvoj. Kapitálové výdaje mají výrazně vyšší variabilitu dat mezi obcemi než běžné výdaje.

Tabulka 14: Statistické údaje výdajů v druhovém třídění za zkoumané obce v období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Rok	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef.
Běžné výdaje	2010	19 623	82 240	44 086	40 542	31,63
	2011	24 074	86 731	44 652	41 845	29,74
	2012	19 870	73 198	41 227	38 941	29,17
	2013	10 368	73 730	42 591	39 679	28,43
Kapitálové výdaje	2010	396	137 202	25 583	17 860	96,43
	2011	266	162 718	21 885	12 655	111,76
	2012	288	144 184	16 798	11 399	116,59
	2013	1 289	206 293	21 492	15 569	112,41
Výdaje celkem	2010	26 126	173 776	69 669	61 837	41,51
	2011	26 810	192 229	66 537	58 723	42,19
	2012	24 734	175 270	58 025	52 018	40,75
	2013	30 604	238 128	64 082	59 056	40,82

Z hlediska porovnání příjmové a výdajové stránky rozpočtu vychází hospodaření obcí průměrně jako vyrovnané až spíše přebytkové. Variabilita celkových příjmů i výdajů se příliš neliší.

Graf 21: Vývoj průměrných celkových příjmů a výdajů za zkoumané obce v období 2010-2013

Tabulka 15: Celkové statistické údaje výdajů v druhovém třídění u zkoumaných obcí za období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef.
Běžné výdaje	10 368	86 731	43 139	40 110	1,87
Kapitálové výdaje	266	206 293	21 440	14 112	9,82
Výdaje celkem	24 734	238 128	64 578	58 889	3,14

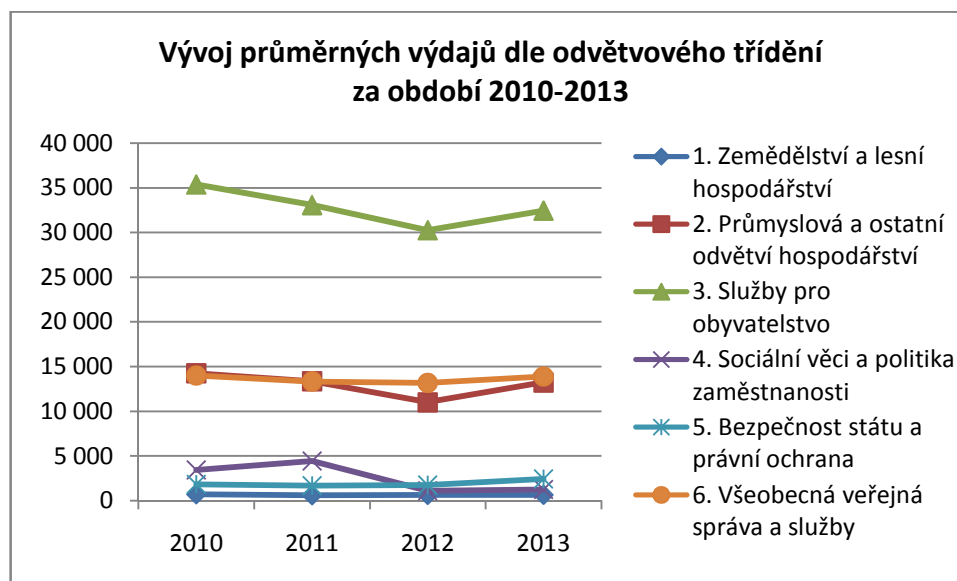
V následující tabulce jsou statistické údaje výdajů v odvětvovém třídění v letech 2010-2013.

Pro obce jsou nejvýznamnější položkou výdaje ve skupině Služby pro obyvatelstvo, další je skupina Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. V této kategorii obcí je důležitá i skupina výdajů Všeobecná veřejná správa a služby, která je v rámci rozpočtu na stejné úrovni jako Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství.

Tabulka 16: Statistické údaje výdajů v odvětvovém třídění u zkoumaných obcí v období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Rok	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef.
1. Zemědělství a lesní hospodářství	2010	-59	8 291	723	120	196,64
	2011	0	7 780	627	187	191,24
	2012	0	8 205	654	146	192,29
	2013	0	8 668	664	197	189,64
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	2010	576	113 235	14 259	8 397	129,52
	2011	623	161 024	13 371	4 958	158,15
	2012	387	144 141	11 022	5 618	150,85
	2013	281	179 226	13 236	7 179	158,28
3. Služby pro obyvatelstvo	2010	8 616	109 058	35 369	31 072	51,02
	2011	9 621	93 659	33 066	29 339	48,98
	2012	11 260	72 569	30 259	27 515	43,93
	2013	13 578	75 544	32 446	29 528	38,64
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	2010	126	15 974	3 430	2 749	71,55
	2011	169	32 516	4 435	3 319	95,93
	2012	0	7 824	1 111	946	101,53
	2013	0	21 839	1 246	841	181,44
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	2010	10	22 709	1 850	1 008	148,44
	2011	10	23 573	1 688	1 063	156,17
	2012	15	31 257	1 753	1 044	187,89
	2013	96	22 163	2 449	1 513	116,93
6. Všeobecná veřejná správa a služby	2010	-894	34 781	14 007	13 322	37,29
	2011	867	50 336	13 351	12 585	43,26
	2012	7 214	29 022	13 195	12 185	28,78
	2013	-3 756	33 531	13 913	13 214	35,66

Graf 22: Vývoj průměrných výdajů dle odvětvového třídění v letech 2010-2013

Výdaje na Zemědělství a lesní hospodářství není u některých obcí v rozpočtech vůbec zastoupeno.

Tabulka 17: Celkové statistické údaje výdajů v odvětvovém třídění za zkoumané obce za období 2010-2013 (v tis. Kč)

	Min.	Max.	Průměr	Medián	Var. koef.
1. Zemědělství a lesní hospodářství	-59	8 668	667	167	12,47
2. Průmysl. a ostatní odvětví hospod.	281	179 226	12 972	6 398	14,40
3. Služby pro obyvatelstvo	8 616	109 058	32 785	29 434	6,77
4. Sociální věci a politika zaměst.	0	32 516	2 555	1 847	43,83
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	10	31 257	1 935	1 053	12,89
6. Všeobecná veřejná správa a služby	-3 756	50 336	13 616	12 899	5,30

Nejvýznamnější skupiny výdajů jsou Služby pro obyvatelstvo a Všeobecná veřejná správa a služby. Na tyto skupiny jsou vynakládány největší finanční prostředky, ale zároveň se tyto skupiny projevují nejmenší variabilitou v čase. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, které jsou také významnou výdajovou skupinou, mají variabilitu 14,4 %. Největší variabilitu ve zkoumaném období má skupina Sociální věci a politika zaměstnanosti.

4.7. Analýza zadluženosti obcí v období 2010-2013

Obce musí ze zákona v rozpočtovém výhledu uvádět své celkové závazky a celkové pohledávky. Jedná se spíše o celkové závazky, kdy obce rozepisují jednotlivé úvěry, jejich splatnost a výši roční splátky. U 30 ze zkoumaných obcí je v rozpočtovém výhledu uveden popis dlouhodobých závazků a u některých i dlouhodobých pohledávek. Dalších 38 obcí uvádí v rozpočtových výhledech rozpis úvěrů ve třídě 8 – financování.

V následující tabulce jsou průměrné hodnoty celkové zadluženosti obcí a jejich dluhové služby.

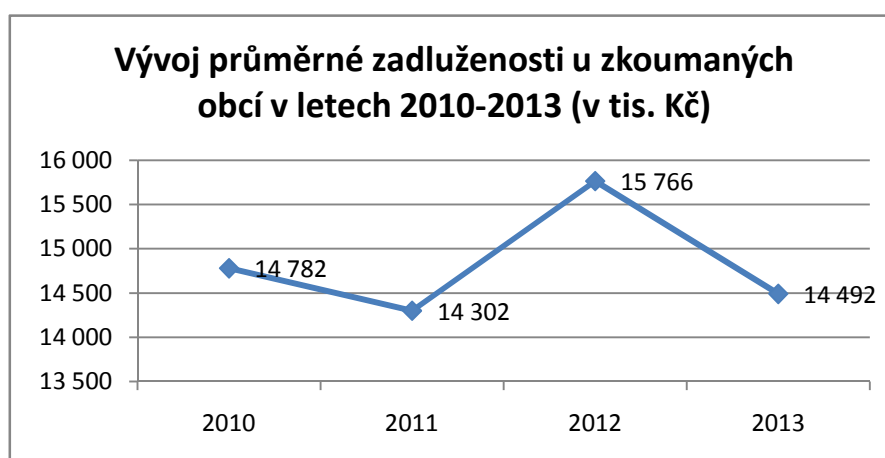
Tabulka 18: Dluhová služba a celková zadluženost zkoumaných obcí v období 2010-2013 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013
Průměrná dluhová služba	8 481	5 577	4 267	5 795
Průměrná zadluženost celkem	14 782	14 302	15 766	14 492

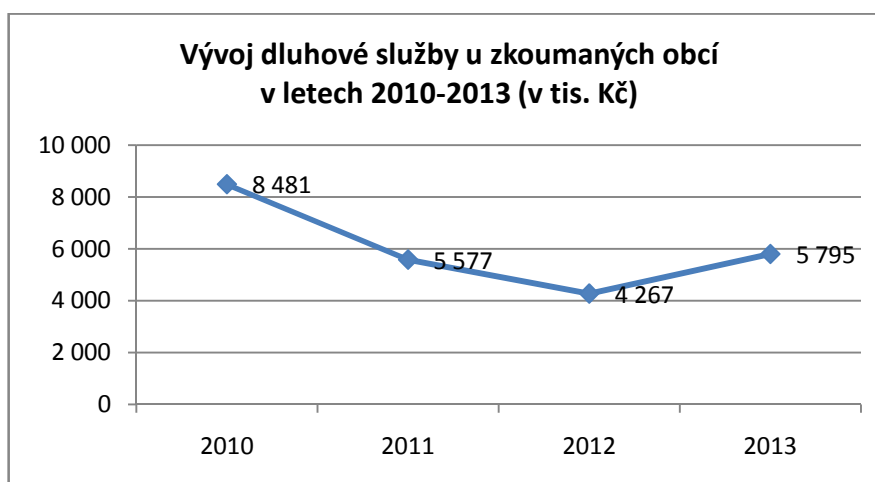
Vývoj průměrné zadluženosti zkoumaných obcí se pohybuje v rozmezí přibližně 14 až 15 milionů korun ve zkoumaném období. V roce 2012 byla zadluženost obcí vyšší, průměrná zadluženost se pohybovala kolem 15,8 milionů korun.

Dluhová služba se od roku 2010 snížila, nejnižší byla v roce 2012, kdy průměrná dluhová služba zkoumaných obcí byla cca 4 mil. Kč.

Graf 23: Vývoj průměrné zadluženosti zkoumaných obcí v letech 2010-2013

Graf 24: Vývoj dluhové služby u zkoumaných obcí v letech 2010-2013 (v tis. Kč)

V následující tabulce jsou údaje o zadluženosti přepočtené na 1 obyvatele.

Tabulka 19: Statistické údaje o zadluženosti zkoumaných obcí na 1 obyvatele za období 2010-2013 (v tis. Kč)

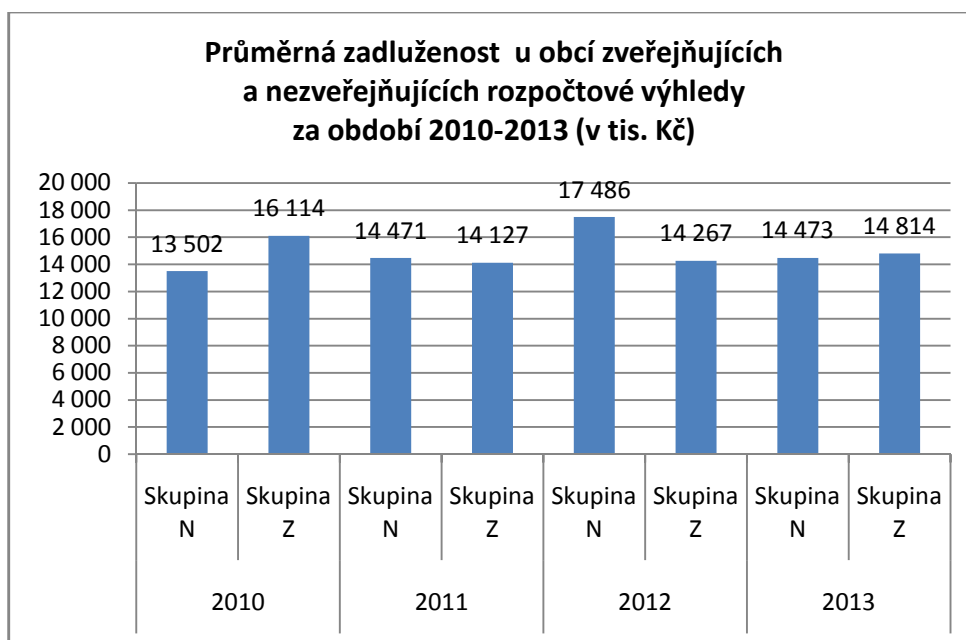
	max.	průměr	medián
2010	65,0	4,9	3,7
2011	16,2	4,3	3,6
2012	29,2	4,8	4,0
2013	17,9	4,4	3,8
2010-2013	65,0	4,6	3,8

Největší zadluženost na obyvatele u zkoumaných obcí byla v roce 2010, průměrná zadluženost na obyvatele ve zkoumaném období je 4 600 Kč. Během celého zkoumaného období bylo 8 ze zkoumaných obcí nezadlužených. V roce 2010 a 2011 bylo nezadlužených 10 obcí, v obou letech se jedná o stejné obce. V roce 2012 bylo nezadlužených obcí 14 a v posledním zkoumaném roce 17 obcí.

Pro potvrzení hypotézy 5 rozdělíme obce na obce zveřejňující rozpočtové výhledy na webových stránkách a obce, které je na nich nezveřejňují, a porovnááme jejich zadluženost v průběhu zkoumaného období.

V následující části skupina N je skupina obcí, které nezveřejňují rozpočtové výhledy na svých webových stránkách a skupina Z jsou obce, které rozpočtové výhledy zveřejňují.

Graf 25: Průměrná zadluženost u obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč)

Průměrná zadluženost obcí v obou skupinách se pohybuje v podobné výši během celého zkoumaného období. V roce 2012 byla průměrná zadluženost obcí zveřejňujících rozpočtové výhledy na webových stránkách nižší než u obcí nezveřejňujících rozpočtové výhledy, v roce 2010 tomu bylo naopak. Ve zbývajících letech zkoumaného období byla zadluženost přibližně stejná v obou skupinách obcí.

Graf 26: Průměrná dluhová služba u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč)

Dluhová služba je v roce 2010 a 2011 nižší u skupiny obcí nezveřejňujících rozpočtové výhledy a v roce 2012 a 2013 je tomu naopak. Na základě průměrné zadluženosti

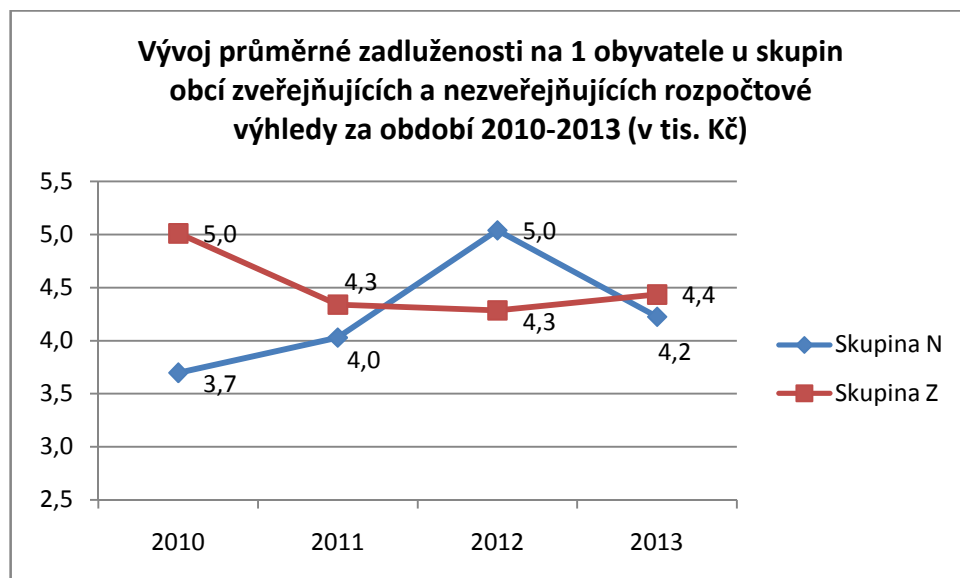
skupin obcí a jejich dluhové služby nelze jednoznačně vyhodnotit hypotézu 5. V následující tabulce je zadluženost skupin obcí přepočítaná na 1 obyvatele.

Tabulka 20: Průměrná zadluženost u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy na 1 obyvatele v období 2010-2013 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013
Skupina N	3,7	4,0	5,0	4,2
Skupina Z	5,0	4,3	4,3	4,4

Zadluženost skupin obcí přepočtená na 1 obyvatele je ve skupině zveřejňující rozpočtové výhledy vyšší ve všech letech zkoumaného období, kromě roku 2012.

Graf 27: Vývoj průměrné zadluženosti na 1 obyvatele u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč)

Hypotézu 5 nelze potvrdit. Kromě roku 2012 byla zadluženost na 1 obyvatele vyšší ve skupině zveřejňující rozpočtové výhledy na svých webových stránkách.

5. Závěr

Na základě analýzy hospodaření vybraných obcí za období 2010-2013 jsou vyhodnoceny stanovené hypotézy následujícím způsobem:

Hypotézu 1 se nepodařilo jednoznačně potvrdit ani vyvrátit. Zkoumané obce se snaží dodržovat zásadu pravdivosti veřejných rozpočtů a z hlediska opatrnosti nenadhodnocovat příjmy a nepodhodnocovat výdaje. Ve zkoumaném období se to nedaří většině ze zkoumaných obcí u kapitálových příjmů, přijatých transferů a kapitálových výdajů.

Hypotézu 2 se nepodařilo jednoznačně potvrdit ani vyvrátit. Hypotéza je potvrzena u kapitálových výdajů, které jsou hůře plánovány než běžné výdaje, ale u příjmů hypotéza neplatí. Z příjmů jsou nejhůře plánovány přijaté transfery. Kapitálové příjmy jsou plánovány zhruba na stejné úrovni jako nedaňové příjmy.

Hypotéza 3 se nepotvrdila. Obce aktualizující své rozpočtové výhledy jsou přesnější v plánování svých výdajů. Po příjmové stránce rozpočtu je přesnost plánování ve zkoumaném období proměnlivá mezi oběma skupinami obcí. Lepší využití střednědobých výhledů při ročním plánování obcemi, které je aktualizují, je pouze na výdajové straně rozpočtů.

Hypotéza 4 se potvrdila. U zkoumaných obcí není do rozpočtového plánování zahrnuta novela rozpočtového určení daní platná od 1. 1. 2013, jak ve střednědobém plánování, tak i v ročním plánování.

Hypotéza 5 se nepotvrdila. Kromě roku 2012 je zadluženost obcí zveřejňujících rozpočtové výhledy na webových stránkách v přepočtu na 1 obyvatele vyšší než u obcí, které rozpočtové výhledy nezveřejňují.

Hypotézu 6 se nepodařilo jednoznačně potvrdit ani vyvrátit. V rámci ročního rozpočtování většina ze zkoumaných obcí dodržuje zásadu opatrnosti u příjmů, ale u výdajů nikoliv. Na příjmové stránce dochází u přijatých transferů naopak k výraznému podhodnocení. U běžných výdajů dochází v průběhu zkoumaného období ke zpřesnění rozpočtovaných hodnot, kdy se snižuje nadhodnocení běžných příjmů ze začátku zkoumaného období.

Hypotézu 7 se nepodařilo potvrdit ani vyvrátit. Stejně jako v rámci střednědobého plánování, tak i u ročního jsou hůře plánovány kapitálové výdaje a z příjmů jsou opět nejhůře plánovány přijaté transfery. Kapitálové příjmy jsou plánovány na podobné úrovni jako nedaňové příjmy.

Na základě prvotní analýzy rozpočtových výhledů je zjištěno, že ze 100 zkoumaných obcí své rozpočtové výhledy zveřejňuje 48 obcí na webových stránkách, a to nejčastěji na období 2 a 3 roky.

Z provedené analýzy vyplývá, že obce ve zkoumaném období mají největší absolutní rozdíly u přijatých transferů a kapitálových výdajů ve střednědobém i ročním plánování. Analýza ukazuje snahu dodržovat zásadu pravdivosti a opatrnosti při plánování rozpočtů a rozpočtových výhledů. Při plánování rozpočtových výhledů je u většiny obcí nepřesnost v plánovaných údajích zejména u kapitálových výdajů, stejně tak tomu je i v rámci ročního plánování. Srovnání obcí aktualizujících a obcí neaktualizujících své rozpočtové výhledy ukázalo přesnější plánování daňových a nedaňových příjmů a běžných výdajů u obcí, které své výhledy pravidelně aktualizují.

Analýza daňových příjmů potvrzuje hypotézu o nepromítnutí změny zákona o rozpočtovém určení daní do střednědobého i ročního plánování. Z hlediska významnosti jsou daňové příjmy nejdůležitější příjmovou stránkou rozpočtů obcí, a zároveň nejstabilnější v čase. Doporučením pro obce, zejména v této kategorii, kdy zajišťují přenesenou působnost, je lepší sledování změn legislativy a její včasné promítnutí do rozpočtového plánování.

Obce největší část finančních prostředků vynakládají na běžné výdaje. V této kategorii obcí jsou nejvýznamnější skupiny výdajů Služby pro obyvatelstvo, Všeobecná veřejná správa a služby a Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství.

Z provedené analýzy vyplývá, že celkové příjmy většiny ze zkoumaných obcí převyšují celkové výdaje v celém zkoumaném období, a tím je u většiny obcí rozpočet vyrovnaný nebo přebytkový. Průměrná zadluženost obcí ze zkoumaného vzorku se pohybuje mezi 14 až 15 miliony korun. Ze zkoumaných obcí jich je 8 nezadlužených během celého zkoumaného období.

Ze zákona obce zveřejňují rozpočty a závěrečné účty, tím je dodržena zásada publicity veřejných rozpočtů. Zákon o rozpočtových pravidlech jasně nedává povinnost zveřejňovat rozpočtové výhledy. Většina ze zkoumaných obcí nezveřejňuje již uběhlé

rozpočtové výhledy a některé dokonce ani aktuálně platné. Pro lepší informovanost občanů je vhodné zveřejňovat i rozpočtové výhledy, a tím ucelit celkový obraz finančního plánování v rámci střednědobého i ročního rozpočtování.

Summary + Keywords

The aim of this work is to analyse divergences of local government budgets and medium-term budgetary outlooks from results of the budgetary management of selected municipalities in the Czech Republic. At the beginning of the work, there are introduced problems of budgetary rules, medium-term budgetary outlooks and local government budgets. The analysis is focused on the municipalities which make a delegate force as municipalities with authorized municipal office from 2010 to 2013.

The analysis is focused on the evaluation of the use of the medium-term budgetary outlook in the budgetary planning by municipalities. This work compares planning by municipalities updating their budgetary outlooks with the municipalities that are not updated. It is also focused on including the modification of tax-incomes in medium-term and annual budgetary planning. The analysis evaluates divergences of budgetary management in the municipalities during the analysed years. In the conclusion of work, there is made the analysis of debts of surveyed municipalities.

Based on the analysis, following results were reached. The municipalities keep the rules of the verity and safety in the majority of revenues and common expenses. In 2013 where the amendment to the law of budget determination of taxes came into force, municipalities did not involve the modification of tax revenue in the medium-term budgetary outlooks and local government budgets. Based on the analysis of management, the budget of most municipalities is balanced or even surplus from 2010 to 2013. The average debt of the analysed municipalities did not change too much and 8 of 100 analysed municipalities had no debts during the analysed period.

The recommendations following from the economic analysis of the surveyed municipalities are: to publish medium-term budgetary outlooks on the website of municipalities in conformity with the rule of publicity of public budgets and by reason of the addition of information for residents of the municipality, to monitor changes in the legislation and to integrate these changes into budgetary planning in time.

Keywords:

local government budget, medium-term budgetary outlook, municipalities in the Czech Republic

Seznam literatury

Břeň, J. (2012). *Rozpočet a závěrečný účet obce II*. Obec a finance. roč. 2012, č. 1.

Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6538099>

Císařová, E., Pavel, J. (2008). *Průvodce komunálními rozpočty, aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká Republika

European Commission. (2009). *Fiscal rules, independent institution and medium-term budgetary frameworks*. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/fiscal_governance/documents/3-a5a_analysis_en.pdf

European Commission. (2013). *What are medium-term budgetary frameworks (MTBFs)?* Dostupné z:

http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/fiscal_governance/framework/index_en.htm

Helden, G. (2000). *Is financial stress an incentive for the adoption of businesslike planning and control in local government? A komparative study of eight dutch municipalities*. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1468-0408.00098/pdf>

Hrabalová, S. (2005). *Víceleté rozpočtování a možnosti jeho využití na úrovni municipalit*. Obec a finance. roč. 2005, č. 4. Dostupné z:

<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6193125>

Marková, H. (2000). *Finance obcí, měst a krajů*. Praha: Nakladatelství ORAC, s.r. o.

Marková, H., Boháč, R. (2007). *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck

Neshybová, J. (2010). *Víceleté rozpočtování a jeho vliv na rozpočty ÚSC (výsledky dotazníkového šetření)*. Masarykova univerzita Brno, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra Veřejné ekonomie.

Nice, D. (2002). *Public Budgeting*. 1st ed. Belmont: Wadsworth/Thomson Learning, 2002

Peková, J. (2011a). *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer.

- Peková, J. (2011b). *Veřejné finance. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer.
- Peterová, H. (2012). *Rozpočet a závěrečný účet – tvorba, zveřejnění, třídění a změny*. *Obec a finance*. roč. 2012, č. 2. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544273>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České Republiky. 2014. *Důvodová zpráva k novele zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=294&CT1=0>
- Provazníková, R. (2009). *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing.
- Sedmíhradská, L. *Možnosti využití nových rozpočtových metod a nástrojů v rozpočtovém procesu obcí ČR*. Dostupné z: http://kvf.vse.cz/storage/1168944216_sb_sedmihradska.pdf
- Sedmíhradská, L., Chyťová, S. (2005). *Obecní rozpočet, jeho příprava a projednání v ČR*. In: *Theoretical and practical aspects of public finance, 2005*, s. 47. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Schneiderová, I. (2006). *Rozpočtová skladba a rozpočtový proces*. Rožďalovice: REVOS.
- Toth. P. (1998). *Ekonomika měst a obcí*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Toth. P. (2005). *Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Seznam grafů

Graf 1: Počet obcí zveřejňujících rozpočtové výhledy na webových stránkách.....	29
Graf 2: Délka období, na které obce sestavují rozpočtové výhledy.....	30
Graf 3: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot příjmů rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013	32
Graf 4: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot výdajů rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013	33
Graf 5: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot rozpočtových výhledů oproti schváleným rozpočtům za celkové příjmy a celkové výdaje v letech 2010-2013	33
Graf 6: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům u příjmů v letech 2010-2013	34
Graf 7: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům u výdajů v letech 2010-2013	35
Graf 8: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schváleným rozpočtům u příjmů za skupiny obcí, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní.....	37
Graf 9: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným rozpočtům u výdajů za skupiny obcí, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní	37
Graf 10: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u příjmů od počátku roku za období 2010-2013.....	39
Graf 11: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u výdajů od počátku roku za období 2010-2013.....	39
Graf 12: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů od počátku roku za období 2010-2013	40
Graf 13: Velikost rozpětí absolutních rozdílů rozpočtovaných hodnot rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění za období 2010-2013.....	41
Graf 14: Vývoj mediánu plnění rozpočtů u příjmů za období 2010-2013	42
Graf 15: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtů u výdajů za období 2010-2013	42
Graf 16: Vývoj mediánu indexu plnění rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění za období 2010-2013	43
Graf 17: Vývoj mediánu rozdílu plnění daňových příjmů obcí při střednědobém rozpočtovém plánování v období 2010-2013 (v tis. Kč)	44
Graf 18: Vývoj mediánu rozdílu plnění daňových příjmů při ročním rozpočtovém plánování v období 2010-2013 (v tis. Kč)	44
Graf 19: Vývoj průměrných daňových příjmů na 1 obyvatele u zkoumaných obcí v letech 2010-2013 (v tis. Kč)	45
Graf 20: Vývoj průměrných příjmů zkoumaných obcí v letech 2010-2013	47

Graf 21: Vývoj průměrných celkových příjmů a výdajů za zkoumané obce v období 2010-2013	48
Graf 22: Vývoj průměrných výdajů dle odvětvového třídění v letech 2010-2013	50
Graf 23: Vývoj průměrné zadluženosti zkoumaných obcí v letech 2010-2013	51
Graf 24: Vývoj dluhové služby u zkoumaných obcí v letech 2010-2013 (v tis. Kč).....	52
Graf 25: Průměrná zadluženost u obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč).....	53
Graf 26: Průměrná dluhová služba u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč).....	53
Graf 27: Vývoj průměrné zadluženosti na 1 obyvatele u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy za období 2010-2013 (v tis. Kč).....	54

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet rozpočtových výhledů obcí zahrnutých do analýzy rozpočtového hospodaření v letech 2010-2013	26
Tabulka 2: Počet rozpočtových výhledů zahrnutých do analýzy za skupiny zkoumaných obcí v letech 2010-2013	27
Tabulka 3: Struktura, ve které obce sestavují rozpočtové výhledy.....	30
Tabulka 4: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013	32
Tabulka 5: Medián z indexu plnění rozpočtových výhledů oproti schváleným ročním rozpočtům v letech 2010-2013	34
Tabulka 6: Medián indexu plnění rozpočtového výhledu oproti schválenému rozpočtu za obce, které aktualizují rozpočtové výhledy a obce ostatní v letech 2010-2013	36
Tabulka 7: Velikost rozpětí absolutního rozdílu rozpočtovaných hodnot skutečného výsledku hospodaření od počátku rozpočtového roku za období 2010-2013	38
Tabulka 8: Velikost rozpětí absolutních rozdílu rozpočtů u výdajů dle odvětvového třídění od počátku roku v letech 2010-2013	40
Tabulka 9: Medián z indexu plnění rozpočtů rozpočtovaných hodnot za období 2010-2013	41
Tabulka 10: Medián indexu plnění rozpočtů u výdajů v rozdělení podle odvětvového třídění v letech 2010-2013	43
Tabulka 11: Průměrné daňové příjmy ke konci ročního rozpočtového období v letech 2010-2013 (v tis. Kč)	45
Tabulka 12: Statistické údaje příjmů za zkoumané obce v období 2010-2013 (v tis. Kč).....	46

Tabulka 13: Celkové statistické údaje příjmů u zkoumaných obcí za období 2010-2013 (v tis. Kč).....	47
Tabulka 14: Statistické údaje výdajů v druhovém třídění za zkoumané obce v období 2010-2013 (v tis. Kč)	48
Tabulka 15: Celkové statistické údaje výdajů v druhovém třídění u zkoumaných obcí za období 2010-2013 (v tis. Kč)	48
Tabulka 16: Statistické údaje výdajů v odvětvovém třídění u zkoumaných obcí v období 2010-2013 (v tis. Kč)	49
Tabulka 17: Celkové statistické údaje výdajů v odvětvovém třídění za zkoumané obce za období 2010-2013 (v tis. Kč)	50
Tabulka 18: Dluhová služba a celková zadluženost zkoumaných obcí v období 2010-2013 (v tis. Kč).....	51
Tabulka 19: Statistické údaje o zadluženosti zkoumaných obcí na 1 obyvatele za období 2010-2013 (v tis. Kč)	52
Tabulka 20: Průměrná zadluženost u skupin obcí zveřejňujících a nezveřejňujících rozpočtové výhledy na 1 obyvatele v období 2010-2013 (v tis. Kč)	54

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam zkoumaných obcí s počtem obyvatel k 1. 1. 2014

Přílohy

Příloha 1: Seznam zkoumaných obcí s počtem obyvatel k 1. 1. 2014

Jihočeský kraj		Královéhradecký kraj		
1	České Velenice	3 407	34 Hostinné	4 564
2	Horní Planá	2 145	35 Kopidlno	2 156
3	Lišov	4 214	36 Lázně Bělohrad	3 750
4	Mladá Vožice	2 721	37 Nechanice	2 271
5	Netolice	2 606	38 Opočno	3 128
6	Nová Bystřice	3 351	39 Police nad Metují	4 234
7	Nové Hrady	2 587	40 Rokytnice v Orlických horách	2 115
8	Protivín	4 934	41 Smiřice	2 874
9	Slavonice	2 505	42 Sobotka	2 395
10	Suchdol nad Lužnicí	3 621	43 Svoboda nad Úpou	2 107
11	Volary	3 871	44 Vamberk	4 594
12	Volyně	3 013	45 Žacléř	3 327
13	Vyšší Brod	2 533	Liberecký kraj	
14	Zliv	3 561	46 Český Dub	2 742
	Jihomoravský kraj		47 Cvikov	4 405
15	Adamov	4 576	48 Hodkovice nad Mohelkou	2 836
16	Bzenec	4 303	49 Jablonné v Podještědí	3 672
17	Hrušovany nad Jevišovkou	3 280	50 Nové Město pod Smrkem	3 829
18	Ivanovice na Hané	2 917	51 Rokytnice nad Jizerou	2 822
19	Klobouky u Brna	2 420	Moravskoslezský kraj	
20	Miroslav	2 919	52 Horní Benešov	2 301
21	Velká nad Veličkou	2 919	53 Město Albrechtice	3 563
22	Velké Opatovice	3 857	Olomoucký kraj	
23	Ždánice	2 576	54 Hanušovice	3 290
	Karlovarský kraj		55 Hlubočky	4 252
24	Kynšperk nad Ohří	4 913	56 Javorník	2 909
25	Loket	3 117	57 Moravský Beroun	3 118
26	Toužim	3 815	58 Zlaté Hory	4 004
27	Žlutice	2 484	Pardubický kraj	
	Kraj Vysočina		59 Heřmanův Městec	4 822
28	Golčův Jeníkov	2 656	60 Chrast	3 143
29	Jaroměřice nad Rokytnou	4 170	61 Chvaletice	3 077
30	Jemnice	4 133	62 Jablonné nad Orlicí	3 263
31	Kamenice nad Lipou	3 847	63 Jevíčko	2 820
32	Počátky	2 568	64 Lázně Bohdaneč	3 383
33	Příbrav	4 002	65 Třemošnice	3 157

pokračování přílohy č. 1

Plzeňský kraj		
66	Bor	4 153
67	Holýšov	4 995
68	Město Touškov	2 063
69	Plasy	2 617
70	Spálené Poříčí	2 681
71	Staňkov	3 248
72	Starý Plzenec	4 955
73	Třebošná	4 935
74	Zbiroh	2 477
Středočeský kraj		
75	Bělá pod Bezdězem	4 862
76	Březnice	3 528
77	Jílové u Prahy	4 392
78	Kamenice	4 264
79	Kostelec nad Černými lesy	3 605
80	Městec Králové	2 939
81	Pečky	4 577
82	Rožmitál pod Třemšínem	4 428
83	Sadská	3 305
84	Sázava	3 765
85	Týnec nad Labem	2 081
86	Uhlířské Janovice	3 069
87	Unhošť	4 350
88	Velvary	3 058
89	Zruč nad Sázavou	4 799

Ústecký kraj		
90	Benešov nad Ploučnicí	3 832
91	Libochovice	3 535
92	Postoloprty	4 955
93	Úštěk	2 805
94	Vejprty	2 939
95	Velké Březno	2 215
Zlínský kraj		
96	Bojkovice	4 464
97	Karolinka	2 637
98	Koryčany	2 860
99	Morkovice-Slížany	2 874
100	Uherský Ostroh	4 387

Počet obyvatel k 1. 1. 2014 – Zdroj: Český statistický úřad